

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 oktober 2016

HOORZITTING

**betreffende de audit van het Rekenhof over
de Commissie voor de Regulering van de
elektriciteit en het gas (CREG)¹**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID,
HET ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW EN DE
SUBCOMMISSIE "REKENHOF"
UITGEBRACHT DOOR
DE HEREN **Jean-Marc DELIZÉE** EN **Luc VAN BIESEN**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 octobre 2016

AUDITION

**concernant l'audit de la Cour des comptes sur
la Commission de régulation de l'électricité et
du gaz (CREG)¹**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE
L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE
L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES
MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE ET DE LA SOUS-
COMMISSION "COUR DES COMPTES"
PAR
MM. **Jean-Marc DELIZÉE** EN **Luc VAN BIESEN**

¹ Het verslag van het Rekenhof is raadpleegbaar op de website van het Rekenhof: <https://www.ccrek.be/NL/Publicaties/FederaleStaat>

¹ Le rapport de la Cour des Comptes est consultable au site web de la Cour des Comptes: <https://www.ccrek.be/FR/Publications/EtatFederal>

**COMMISSIE VOOR
HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS,
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW**

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**
Voorzitter/Président: Jean-Marc Delizée

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA Rita Gantois, Werner Janssen, Johan Klaps, Bert Wollants
PS Paul-Olivier Delannois, Jean-Marc Delizée, Fabienne Winckel
MR Caroline Cassart-Mailleux, Benoît Friart, Kattrin Jadin

CD&V Leen Dierick, Griet Smaers
Open Vld Patricia Ceysens, Nele Lijnen
sp.a Ann Vanheste
Ecolo-Groen Gilles Vanden Burre
cdH Michel de Lamotte

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Rita Bellens, Christoph D'Haese, Inez De Coninck, Peter Dedecker

Nawal Ben Hamou, Laurent Devin, Ahmed Laaouej, Karine Lalieux, Alain Mathot
Emmanuel Burton, Gautier Calomne, David Clarinval, Vincent Scourneau
Sarah Claerhout, Nathalie Muylle, Jef Van den Bergh
Egbert Lachaert, Vincent Van Quickenborne, Tim Vandenput
Maya Detiège, Johan Vande Lanotte
Kristof Calvo, Jean-Marc Nollet
Benoît Dispa, Vanessa Matz

C. — Niet-stemgerechtigd lid / Membre sans voix délibérative:

PP Aldo Carcaci

SUBCOMMISSIE REKENHOF

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**
Voorzitter/Président: Luk Van Biesen

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA Robert Van de Velde
PS Ahmed Laaouej
MR Benoît Piedboeuf
CD&V Eric Van Rompuy
Open Vld Luk Van Biesen
sp.a Karin Temmerman
Ecolo-Groen Georges Gilkinet
cdH Benoît Dispa

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Onafh./Indép.	:	Onafhankelijk / Indépendant

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV: Beknopt Verslag
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)

PLEN: Plenum
COM: Commissievergadering
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)

PLEN: Séance plénière
COM: Réunion de commission
MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissies hebben tijdens een gezamenlijke vergadering op 12 april 2016 een hoorzitting gehouden met:

— de heer Philippe Roland, eerste voorzitter van het Rekenhof ;

— de heer Jozef Beckers, raadsheer bij het Rekenhof;

— mevrouw Marie-Pierre Fauconnier, voorzitter van de CREG;

— de heer Laurent Jacquet, directeur controle prijzen en rekeningen van de CREG;

— de heer Koen Locquet, directeur Algemene Zaken van de CREG;

— de heer Andreas Tirez, directeur Technische werking van de markten van de CREG.

Na de uiteenzettingen (zie bijlage) van achtereenvolgens de vertegenwoordigers van de CREG en van het Rekenhof is een gedachtewisseling gehouden met de leden van de commissie voor het Bedrijfsleven en van de subcommissie “Rekenhof”.

Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Bert Wollants (N-VA) verklaart het te betreuren dat er tijdens deze vergadering niet enkel op de inhoud van het verslag van het Rekenhof over de CREG moet worden ingegaan, maar ook op de perslek van een bepaald – naar verluidt vervalst – werkdocument. Er was immers de communicatie in de media over de manier waarop het verslag van het Rekenhof tot stand is gekomen.

Dankzij de door de vertegenwoordigers van de CREG en het Rekenhof weergegeven chronologie, werd een duidelijke tijdlijn geschetst. Maar over het in de pers gelekte werkdocument van het Rekenhof, waarop nota's werden aangebracht met interne opmerkingen, waaronder de veelbesproken zin “aanpassen op vraag van Fauconnier – Ph Roland” moet duidelijkheid worden gecreëerd.

Zoals werd toegelicht, zijn er bij het opstellen van een audit verscheidene fases in de procedure. Toch heeft de spreker een aantal vragen bij deze procedure. Immers, er wordt steeds gesproken over de fases waarop deze audit wordt opgebouwd, maar tegelijk is gebleken dat er tijdens de periode juni-juli 2015 een bijkomende fase was waarbij nog een aantal elementen werden afgetoetst. Het eerste ontwerpverslag werd door het Rekenhof

MESDAMES, MESSIEURS,

Vos commissions ont organisé, au cours de leur réunion commune du 12 avril 2016, une audition de:

— M. Philippe Roland, premier président de la Cour des comptes;

— M. Jozef Beckers, conseiller à la Cour des comptes;

— Mme Marie-Pierre Fauconnier, présidente de la CREG;

— M. Laurent Jacquet, directeur du contrôle des prix et des comptes de la CREG;

— M. Koen Locquet, directeur des affaires générales de la CREG;

— M. Andreas Tirez, directeur du fonctionnement technique des marchés de la CREG.

Après avoir entendu successivement les représentants de la CREG et de la Cour des comptes en leurs exposés (voir annexes), les membres la commission de l'Économie et de la sous-commission “Cour des comptes” ont eu avec ceux-ci un échange de vues.

Questions et observations des membres

M. Bert Wollants (N-VA) déplore qu'il faille aborder, au cours de cette réunion, non seulement le contenu du rapport d'audit de la Cour des comptes sur la CREG mais aussi la fuite d'un document de travail – semble-t-il falsifié – dans la presse. Les médias ont en effet communiqué sur la manière dont le rapport de la Cour des comptes a été élaboré.

La chronologie retracée par les représentants de la CREG et de la Cour des comptes a permis d'esquisser une ligne du temps claire. Mais la clarté doit être faite au sujet du document de travail qui a fait l'objet de fuites dans la presse et sur lequel figuraient des annotations internes, dont la fameuse phrase “adapter à la demande de Fauconnier – Ph Roland”.

Ainsi qu'il a été précisé, la procédure de rédaction d'un audit comporte plusieurs phases. L'intervenant se pose toutefois une série de questions concernant cette procédure. En effet, on parle toujours des phases d'élaboration de cet audit, mais dans le même temps, il est apparu qu'il y a eu une phase supplémentaire en juin-juillet 2015, au cours de laquelle une série d'éléments ont encore été examinés. La Cour des comptes

aan de CREG overgemaakt in juni 2015. Daarop werd door de CREG via mail geantwoord. Kan het Parlement inzage hebben in de versie van het rapport van juni 2015? Waarom werd deze stap in de procedure niet mee vermeld in het definitieve rapport? (cf. p. 16 van het auditverslag) Voorts werd op 2 september 2015 een laatste ontwerpversie van het verslag verstuurd naar de CREG, naar de FOD Economie en naar de bevoegde minister. De heer Wollants vindt het belangrijk dat het Parlement ook van deze ontwerpversie in kennis zou worden gesteld. Ook van de antwoorden van de CREG op deze ontwerpversie van het verslag moeten de parlementsleden in kennis worden gesteld. Immers, in het antwoord van de CREG wordt verwezen naar een aantal bijlagen die hij echter nergens in het definitieve verslag heeft kunnen terugvinden. De bijlagen zijn nochtans essentieel om de opmerkingen van de CREG juist te kunnen interpreteren.

Wat het in de pers gelekte interne werkdocument betreft, wenst de heer Wollants van de vertegenwoordigers van het Rekenhof te vernemen of zij het betreffende document erkennen als een intern werkdocument van het Rekenhof of zij van oordeel zijn dat het om een vervalst document gaat. Indien het niet om een vervalsing gaat, waar situeert het Rekenhof dit document op de tijdlijn? Hoe kan dit document in de auditkalender worden ingepast?

Als het Rekenhof van oordeel is dat het betreffende document vervalst is, dan vindt de spreker het merkwaardig dat dit document nooit als zodanig door het Rekenhof in de pers werd verklaard.

Voor de vertegenwoordigers van de CREG formuleert de heer Wollants volgende vragen.

— Tijdens een radio-interview verklaarde de woordvoerder van de CREG dat de CREG alle relevante documenten publiek kon maken. Is dat ondertussen gebeurd? Indien niet, waarom niet?

— Waarom werd door de CREG initieel verklaard dat er slechts één officiële communicatie was met het Rekenhof over het ontwerpverslag? Het zou het schrijven van het Rekenhof betreffen van 2 september en het antwoord van de CREG hierop op 1 oktober 2015. Vervolgens werd een ontwerpverslag via mail aan de CREG overgemaakt, waarop de CREG heeft geantwoord. In dit antwoord vindt men zelfs de opmerkingen van het directiecomité van de CREG terug. Mag de spreker hieruit besluiten dat het om officiële communicatie gaat?

a transmis le premier projet de rapport à la CREG en juin 2015. La CREG y a répondu par mail. Le Parlement pourrait-il consulter la version du rapport de juin 2015? Pourquoi cette étape de la procédure n'a-t-elle pas également été mentionnée dans le rapport définitif? (cf. p. 16 du rapport d'audit). En outre, une dernière version du projet de rapport a été envoyée le 2 septembre 2015 à la CREG, au SPF Énergie et à la ministre compétente. Pour M. Wollants, il est important que le Parlement ait également connaissance de cette version du projet de rapport. Les parlementaires doivent également avoir connaissance des réponses de la CREG à cette version du projet de rapport. En effet, la réponse de la CREG renvoie à une série d'annexes dont il n'a toutefois pu trouver aucune trace dans le rapport définitif. Les annexes sont pourtant essentielles pour pouvoir interpréter correctement les observations de la CREG.

En ce qui concerne le document de travail interne qui a fait l'objet de fuites dans la presse, M. Wollants demande aux représentants de la Cour des comptes s'ils reconnaissent le document en question comme un document de travail interne de la Cour des comptes ou s'ils estiment qu'il s'agit d'un faux. S'il ne s'agit pas d'un faux, où la Cour des comptes situe-t-elle ce document sur la ligne du temps? Comment ce document s'inscrit-il dans le calendrier d'audit?

Si la Cour des comptes estime que le document en question est un faux, l'intervenant s'étonne dans ce cas qu'il n'ait jamais été déclaré comme tel dans la presse par la Cour des comptes.

M. Wollants formule les questions suivantes à l'intention des représentants de la CREG:

— Lors d'une interview diffusée à la radio, la porte-parole de la CREG a déclaré que la CREG pouvait publier tous les documents pertinents. Cette publication a-t-elle eu lieu entre-temps, et si ce n'est pas le cas, pourquoi?

— Pourquoi la CREG a-t-elle d'abord déclaré qu'il n'y avait eu qu'une seule communication officielle avec la Cour des comptes à propos du projet de rapport, à savoir la lettre de la Cour des comptes du 2 septembre, suivie de la réponse de la CREG, datée du 1er octobre 2015? Par la suite, un projet de rapport a en effet été transmis par mail à la CREG, laquelle a répondu à ce mail. Dans cette réponse, on retrouve même les observations du comité de direction de la CREG. L'intervenant peut-il en déduire qu'il s'agissait également d'une communication officielle?

Wat de inhoud van het auditverslag betreft, onthoudt de spreker uit de inleidende uiteenzettingen dat er reeds heel wat verbeteringsinitiatieven op stapel staan.

Er blijven echter nogal wat onduidelijkheden:

— Wie is er in het directiecomité van de CREG verantwoordelijk voor het personeelsbeleid; uit hetgeen ter beschikking is op de website van de CREG over de personeelsbezetting, blijkt dat HR & Office Manager tot de directie van de heer Locquet behoort. Uit het verslag van Rekenhof blijkt echter dat personeelsbeleid een bevoegdheid is van het voltallige directiecomité. Hoe verloopt deze bevoegdheidsverdeling in de praktijk?

— Er ontbreken een deontologische code en functiebeschrijvingen, zo stelde het Rekenhof vast. Zijn er hieromtrent ondertussen reeds stappen gezet? Heeft elke functie binnen de CREG nu een concrete functiebeschrijving?

— Er zouden in het verleden wervingsprocedures verschenen zijn voor functies die niet in het organogram van de CREG voorkomen. Hoe verklaart men dat? Is er ondertussen geremediateerd aan dergelijke praktijken?

— In zijn verslag maakt het Rekenhof op verscheidene plaatsen gewag van machtsconcentratie, inzonderheid bij het directiecomité. In de praktijk is het wellicht onmogelijk dat alle beslissingen bij eenparigheid worden genomen. Aangezien het directiecomité uit vier personen bestaat, is staking van stemmen mogelijk. Wat gebeurt er dan in voorkomend geval?

— Werd er, zoals het Rekenhof aanbeveelt, reeds een tuchtraad opgericht?

— Heeft men reeds projecties voorbereid voor de personeelskost naar de toekomst toe? Zal de overheveling van een aantal bevoegdheden naar de Gewesten voor gevolg hebben dat in de toekomst de personeelskost van de CREG kan worden verminderd?

— Uit de toelichting van de CREG blijkt dat zij bereid is om op een transparante manier met het Parlement in debat te gaan. Kan de CREG hiervoor concrete voorstellen formuleren? Is er hierover voorafgaandelijk bilateraal overleg nodig?

— Zal de CREG tegen volgend jaar een overzicht voorbereiden van de maatregelen die zullen zijn

En ce qui concerne le contenu du rapport d'audit, l'intervenant retient des exposés introductifs que de nombreuses initiatives sont déjà en cours de réalisation en vue d'apporter des améliorations.

Il subsiste néanmoins bon nombre de points obscurs:

— Qui, au sein du comité de direction de la CREG, est-il responsable de la politique du personnel? Sur la base des informations disponibles sur le site web de la CREG il s'avère que les fonctions de HR & Office Manager relèvent de la direction de M. Locquet. Or, selon le rapport de la Cour des comptes, la politique du personnel est la compétence de l'ensemble du comité de direction. Comment cette répartition des compétences s'opère-t-elle dans la pratique?

— La Cour des comptes a constaté l'absence d'un code de déontologie et de descriptions de fonction. Des mesures ont-elles déjà été prises entre-temps à cet égard? Chaque fonction au sein de la CREG fait-elle à présent l'objet d'une description de fonction concrète?

— Dans le passé, un certain nombre de procédures de recrutement auraient été lancées pour des fonctions qui n'apparaissent pas dans l'organigramme de la CREG. Comment l'explique-t-on? A-t-on entre-temps mis fin à de telles pratiques?

— Dans son rapport, la Cour des comptes évoque à plusieurs endroits un problème de concentration des pouvoirs, en particulier au sein du comité de direction. Dans la pratique, il est sans doute impossible que toutes les décisions soient prises à l'unanimité. Étant donné que le comité direction se compose de quatre personnes, la parité des voix est possible. Que se passe-t-il dans pareil cas?

— Un conseil de discipline a-t-il déjà été mis sur pied, comme le recommande la Cour des comptes?

— A-t-on déjà préparé des projections sur l'évolution future des frais de personnel? Le transfert d'un certain nombre de compétences aux Régions entraînera-t-il à l'avenir une diminution des frais de personnel de la CREG?

— Il ressort des explications données par la CREG qu'elle est disposée à dialoguer de manière transparente avec le Parlement. La CREG peut-elle formuler des propositions concrètes à cet égard? Une concertation bilatérale préalable est-elle nécessaire en cette matière?

— La CREG élaborera-t-elle pour l'an prochain un aperçu des mesures qui auront été prises afin de donner

getroffen om gevolg te geven aan de bemerkingen in het auditverslag van het Rekenhof?

Mevrouw Karine Lalieux (PS) herinnert er in de eerste plaats aan dat de CREG als federale regulator van de elektriciteits- en aardgasmarkt in België, toeziet op de toepassing van de wetten en reglementen op de elektriciteits- en aardgasmarkt. De CREG legt verantwoording af aan de Kamer van volksvertegenwoordigers. De spreker wijst er tevens op dat het Beleidsplan en de begroting 2016 van de CREG in december vorig jaar met eenparigheid door de bevoegde commissie werden goedgekeurd. Dit nadat een helder debat met de vertegenwoordigers van de CREG had plaatsgevonden. Dit getuigt van het vertrouwen dat het Parlement heeft in de Belgische elektriciteits- en aardgasmarktregulator. Dit betekent evenwel niet dat er geen marge voor verbetering zou zijn. Dat wordt aangetoond door het auditverslag van het Rekenhof. Uit de eindconclusie van dit verslag (p.65) onthoudt mevrouw Lalieux echter dat het Rekenhof concludeert dat de CREG haar rol van regulator vervult en dat zij aan de meeste normen inzake onafhankelijkheid, transparantie en verantwoording voldoet, maar dat haar adviestaak onvoldoende geformaliseerd is. Het Rekenhof heeft echter, terecht, verbeteringsvoorstellen geformuleerd waarmee de CREG aan de slag moet, wat reeds gedeeltelijk is gebeurd.

Voorts formuleert het auditverslag van het Rekenhof een aantal aanbevelingen die bestemd zijn voor de wetgever. De spreker verklaart dat haar fractie bereid is om wijzigingsvoorstellen aan de bestaande wetgeving in commissie te bespreken. Eén van de verbeteringsvoorstellen betreft het sanctieapparaat waarover de CREG beschikt. Dit sanctiearsenaal moet worden versterkt.

Vervolgens formuleert mevrouw Lalieux volgende vragen :

— In het auditverslag wordt erop gewezen dat de omzetting van de Europese Richtlijnen van het derde energiepakket het voorwerp uitmaakt van een ingebrekestelling van de Belgische Staat door de Europese Commissie. De ingebrekestelling betreft de volgende punten: de autonomie van de CREG om bindende besluiten te nemen voor gas- en elektriciteitsbedrijven, de bevoegdheid om de methodologie voor de tarieven te bepalen, de inspectiebevoegdheden en het bepalen van de maximale hoogte van de boetes. Hoe positioneert de CREG zich met betrekking tot deze vier punten en welke antwoorden bereiden de CREG en de Belgische regering voor op de aantijgingen van de Europese Commissie?

— Het Rekenhof beveelt aan om de bestaande wetgeving te wijzigen zodat de CREG haar inspectietaken

suite aux observations contenues dans le rapport d'audit de la Cour des comptes?

Mme Karine Lalieux (PS) rappelle tout d'abord qu'en tant que régulateur fédéral des marchés de l'électricité et du gaz naturel en Belgique, la CREG contrôle l'application des lois et des règlements à ces marchés. La CREG rend compte à la Chambre des représentants. L'intervenante souligne également que la Note de politique générale ainsi que le budget 2016 de la CREG ont été adoptés à l'unanimité par la commission compétente en décembre de l'année dernière, et ce, à l'issue d'un débat très clair avec des représentants de la CREG. Cela témoigne de la confiance du Parlement dans le régulateur des marchés de l'électricité et du gaz naturel en Belgique. Cela ne signifie cependant pas que la CREG ne peut pas s'améliorer. C'est ce que montre le rapport d'audit de la Cour des comptes. Mme Lalieux retient cependant de la conclusion finale de ce rapport (p.65) que la Cour des comptes conclut que la CREG remplit son rôle de régulateur et qu'elle respecte la plupart des normes en matière d'indépendance, de transparence et de justification, mais que sa mission de conseil n'est pas assez formalisée. La Cour des comptes a néanmoins formulé, à juste titre, des propositions d'amélioration que la CREG doit mettre en œuvre, ce qui a déjà en partie eu lieu.

Le rapport d'audit de la Cour des comptes formule ensuite une série de recommandations destinées au législateur. L'intervenante indique que son groupe est prêt à discuter en commission des propositions de modification de la législation existante. L'une des propositions d'amélioration concerne l'arsenal de sanctions dont dispose la CREG et qui doit être renforcé.

Mme Lalieux pose ensuite les questions suivantes:

— Le rapport d'audit souligne que la transposition des directives européennes du troisième paquet énergie fait l'objet d'une mise en demeure de l'État belge par la Commission européenne. La mise en demeure concerne les points suivants: l'autonomie de la CREG en matière de décisions contraignantes à l'égard des entreprises de gaz et d'électricité, la compétence en matière d'établissement de la méthodologie tarifaire, les compétences d'inspection et la détermination du montant maximum des amendes. Comment la CREG se positionne-t-elle vis-à-vis de ces quatre points et quelles sont les réponses que préparent la CREG et le gouvernement belge aux accusations de la Commission européenne?

— La Cour des comptes recommande de modifier la législation existante afin d'améliorer l'exécution des

beter zou kunnen uitoefenen. Ook blijkt uit het verslag dat het administratief sanctiearsenaal waarover de CREG beschikt onvoldoende ontradend is. Heeft de CREG suggesties voor de wetgever in dit verband?

— Wat de aanbeveling betreft over de deontologische code, met het oog op betere waarborgen voor de onafhankelijkheid van het personeel van de CREG, is mevrouw Lalieux van mening dat een dergelijke code essentieel is om belangenconflicten tegen te gaan. Wanneer zal de deontologische code klaar zijn voor gebruik?

— Welke maatregelen zal het directiecomité van de CREG nemen om een verbeterd HR-beleid te voeren? De CREG sprak reeds het engagement uit om een geïntegreerd personeelsbeleid te zullen voeren. Er zal hiervoor een externe consultant onder de arm worden genomen. Welke timing voorziet de CREG voor dit hervormingsproces?

— Eén van de opmerkingen van het Rekenhof doet bij mevrouw Lalieux de wenkbrauwen fronsen: er wordt de CREG verweten dat zij twee personeelsleden heeft laten detacheren naar federale ministeriële kabinetten. Waarom is dit problematisch? In welke mate kan een dergelijke detachering de onafhankelijkheid van de CREG in het gedrang brengen?

Anders dan andere commissieleden wenst mevrouw Lalieux niet te veel aandacht te schenken aan de polemiek die de pers gehaald heeft en die een mogelijk vervalste ontwerp van het Rekenhof betreft. Immers, deze polemiek brengt alleen maar schade toe aan twee instellingen die beide een enorme verdienste hebben voor het Parlement, en bijgevolg voor de samenleving.

Toch wenst zij van de voorzitter van het Rekenhof te vernemen of hij onder druk werd gezet door het directiecomité van de CREG om bepaalde passages van het ontwerp van auditverslag te wijzingen of te verwijderen, zoals werd beweerd in bepaalde persartikelen. Is het eindverslag dat op 12 november 2015 door de algemene vergadering van het Rekenhof werd goedgekeurd op één of andere manier bezoedeld met onregelmatigheden? Of is het auditproces op dezelfde wijze verlopen als voor elk ander auditverslag dat het Rekenhof uitvoert?

Mevrouw Katrin Jadin (MR) dankt in eerste instantie de beide instellingen voor het interessante auditverslag dat vandaag aan het Parlement wordt toegelicht.

Ook mevrouw Jadin is van oordeel dat de in bepaalde pers gestarte polemieken best niet worden verder gezet.

tâches d'inspection de la CREG. Il ressort également du rapport que l'arsenal de sanctions administratives dont dispose la CREG n'est pas suffisamment dissuasif. La CREG a-t-elle des suggestions à faire au législateur sur ce point?

— En ce qui concerne la recommandation relative au code déontologique permettant de mieux garantir l'indépendance du personnel de la CREG, Mme Lalieux estime que ce type de code est essentiel pour éviter les conflits d'intérêts. Quand le code déontologique sera-t-il prêt?

— Quelles mesures le comité de direction de la CREG prendra-t-il en vue d'améliorer sa gestion des ressources humaines? La CREG s'est déjà engagée à mettre en œuvre une gestion intégrée du personnel. À cet effet, elle fera appel à un consultant externe. Quel est le calendrier prévu par la CREG pour ce processus de réforme?

— Une des observations de la Cour des comptes interpelle Mme Lalieux: il est reproché à la CREG d'avoir fait procéder au détachement de deux membres du personnel dans des cabinets ministériels fédéraux. Pourquoi cela pose-t-il problème? Dans quelle mesure ce type de détachement peut-il porter atteinte à l'indépendance de la CREG?

Contrairement à d'autres membres de la commission, Mme Lalieux ne souhaite pas accorder trop d'attention à la polémique déclenchée dans la presse concernant un projet potentiellement falsifié de la Cour des comptes. En effet, cette polémique ne fait que nuire à deux institutions qui ont toutes deux un mérite énorme aux yeux du Parlement, et par conséquent, de la société.

Cependant, elle demande tout de même au président de la Cour des comptes s'il a été mis sous pression par le comité de direction de la CREG afin de modifier ou de supprimer certains passages du projet de rapport d'audit, comme l'ont prétendu certains articles de presse. Le rapport final qui a été adopté le 12 novembre 2015 par l'assemblée générale de la Cour des comptes a-t-il, d'une manière ou d'une autre, été entaché d'irrégularités? Ou bien le processus d'audit s'est-il déroulé de la même manière que pour chaque rapport d'audit réalisé par la Cour des comptes?

Mme Katrin Jadin (MR) tient d'abord à remercier les deux institutions pour l'intéressant rapport d'audit qui est débattu aujourd'hui devant le Parlement.

Mme Jadin estime, elle aussi, qu'il vaut mieux couper court aux polémiques lancées dans une certaine presse.

De spreekster wenst wel volgende verduidelijkingen bij het eindverslag, goedgekeurd door de algemene vergadering van het Rekenhof van 12 november 2015.

Zoals mevrouw Lalieux, wenst zij een duidelijk antwoord op de vraag of er sprake is van één of andere vorm van ongeoorloofde beïnvloeding door de vertegenwoordigers van de CREG tijdens het verloop van de audit. Wat de inhoud van het verslag betreft, verklaart mevrouw Jadin zich volledig te scharen achter de aanbeveling met betrekking tot het opstellen van een deontologische code. Wat zal de CREG aan actiemaatregelen ondernemen? Zal er ook een intern auditorgaan in de schoot van de CREG worden geïnstalleerd, zoals wordt voorgesteld? Hoe zal dit werken? Zijn de vertegenwoordigers van de CREG van oordeel dat hun huidige werkwijze voldoende garanties biedt om hun onafhankelijkheid te vrijwaren, zowel ten aanzien van de actoren op de gas- en elektriciteitsmarkt als ten aanzien van de politieke overheden? Wat is de reactie van de vertegenwoordigers van de CREG op de door het Rekenhof in dit verband geformuleerde aanbevelingen? Welke pistes weerhouden zij om de transparantie in de besluitvorming en de werking van de CREG te verbeteren? Is een mogelijke denkpiste dat het geheel van de beslissingen en de adviezen van de CREG voortaan systematisch aan het Parlement worden overgemaakt? Het zou in elk geval de democratische reflex bij de CREG aanscherpen.

Wat het budget van de CREG betreft, wenst de spreekster te vernemen welk bedrag de CREG nodig heeft om de haar toevertrouwde taken naar behoren uit te oefenen. Volstaat de huidige financiering om te voldoen aan de reële noden? Mevrouw Jadin verklaart toch wel geschrokken te zijn van de personeelskost van de federale regulator. Dit is nog meer uitgesproken als men deze vergelijkt met de personeelskost van de regionale regulatoren. Hoe verklaren de vertegenwoordigers van de CREG dit verschil? Zijn er hiervoor objectieve redenen? Tot slot wijst mevrouw Jadin op één van de opmerkingen van het Rekenhof, namelijk dat er geen geïntegreerd HR-beleid wordt gevoerd binnen de CREG. Wat zal de CREG doen om hieraan te remediëren?

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) herinnert eraan dat op 25 februari in de pers een aantal berichten zijn verschenen waarbij wordt gesteld dat de audit die het Rekenhof heeft gemaakt op enkele cruciale punten zou zijn bijgestuurd op vraag van de voorzitter van de CREG.

Er werd ook een intern werkdocument via de nieuwswebsite Apache ter beschikking gesteld van de audit met bij enkele passages het opschrift "Tekst aanpassen op vraag Fauconnier – Ph Roland". Dit zou volgens de

Elle souhaiterait néanmoins obtenir quelques clarifications concernant le rapport final adopté par l'assemblée générale de la Cour des comptes le 12 novembre 2015.

À l'instar de Mme Lalieux, elle demande que l'on réponde clairement à la question de savoir si les représentants de la CREG ont exercé l'une ou l'autre forme d'influence illicite au cours de l'audit. Quant au contenu du rapport, Mme Jadin déclare se rallier totalement à la recommandation concernant la rédaction d'un code déontologique. Quelles mesures la CREG envisage-t-elle de prendre? Assistera-t-on également à la mise sur pied d'un organe d'audit interne au sein de la CREG, comme d'aucuns le proposent? Comment cet organe fonctionnera-t-il? Les représentants de la CREG considèrent-ils que leur façon de faire actuelle offre suffisamment de garanties en termes d'indépendance tant à l'égard des acteurs opérant sur le marché du gaz et de l'électricité qu'à l'égard des autorités politiques? Comment réagissent-ils aux recommandations formulées en la matière par la Cour des comptes? Quelles pistes retiennent-ils pour améliorer la transparence au niveau du processus décisionnel et le fonctionnement de la CREG? Existe-t-il une piste de réflexion permettant de soumettre dorénavant systématiquement l'ensemble des décisions et des avis de la CREG au Parlement? En tout état de cause, cette initiative renforcerait le réflexe démocratique au sein de la CREG.

Concernant le budget, l'intervenante s'enquiert du montant nécessaire à la Commission de régulation pour exercer convenablement les missions dont elle a été investie. Le financement actuel suffit-il à couvrir les besoins réels? Mme Jadin avoue qu'elle a été saisie en découvrant le montant des frais de personnel du régulateur fédéral. Et ce montant ressort encore davantage si on le compare aux frais de personnel des régulateurs régionaux. Comment les représentants de la CREG expliquent-ils cette différence? Existe-t-il des raisons objectives à cet égard? Enfin, Mme Jadin revient sur une des observations de la Cour des comptes selon laquelle aucune politique RH intégrée n'est menée au sein de la CREG. Quelles actions la Commission compte-t-elle entreprendre pour y remédier?

Mme Leen Dierick (CD&V) rappelle que le 25 février, plusieurs annonces sont parues dans la presse affirmant que l'audit réalisé par la Cour des comptes aurait été corrigé sur plusieurs points cruciaux à la demande de la présidente de la CREG.

Un document de travail interne a également été mis à la disposition de l'audit par le biais du site d'information Apache, dont quelques passages portaient la mention "adapter texte à la demande de Fauconnier – Ph

berichten in de krant erop wijzen dat op vraag van de voorzitter van de CREG deze audit op enkele cruciale punten werd bijgestuurd. Dat zijn natuurlijk ernstige aantijgingen!

Aangezien het als parlamentslid quasi onmogelijk is te weten wat hier al dan niet van waar is, heeft mevrouw Dierick aan de voorzitter, samen met collega Wollants, een hoorzitting gevraagd om hierover meer duidelijkheid te krijgen en te horen of deze aantijgingen in de pers al dan niet correct zijn.

Zowel het Rekenhof als de CREG zijn twee onafhankelijke instanties die onder controle staan van het parlement. Door de persartikelen is er nu een vermoeden van politieke inmenging. Zonder op voorhand conclusies te willen trekken, leek een hoorzitting van beide instanties absoluut noodzakelijk zodat alle documenten, ook de interne nota's kunnen worden vrijgegeven zodat het Parlement zijn controletaak naar behoren kunnen uitoefenen.

Mevrouw Dierick wil dan ook het hele verhaal kennen, van beide instanties.

Deze gezamenlijke commissie is hier dan ook het best voor geplaatst omdat het Rekenhof een collaterale instelling van het parlement is en de CREG als onafhankelijke regulator ook onder toezicht staat van het Parlement.

Om het hele verhaal te kennen en ook een goed zicht te krijgen op de situatie heeft mevrouw Dierick een aantal vragen opgesteld, die betrekking hebben op de procedure van de opmaak van een audit in het algemeen, op het auditverslag en de conclusies ervan.

1. Procedure tot opmaak van de audit : algemeen

De algemene procedure voorziet dat administraties en de ministers en hier ook de CREG de gelegenheid krijgen om hun standpunt mee te delen over de resultaten van de audit. Een normale tegensprekelijke procedure bevat 3 fases:

- voorontwerp: wordt door de administratie op onjuistheden gecontroleerd;
- ontwerpverslag: hierop kan de bevoegde minister en CREG opmerkingen geven;
- dit mondt dan uit in het eindverslag, dit komt naar het parlement en wordt publiekelijk gemaakt.

Roland". Ceci indiquerait, selon les articles de presse, que cet audit a été corrigé sur plusieurs points cruciaux à la demande de la présidente de la CREG. Il s'agit bien évidemment d'allégations graves!

Étant donné qu'il est pratiquement impossible pour un parlementaire de démêler le vrai du faux, Mme Dierick a demandé, avec son collègue, M. Wollants, une audition visant à faire la lumière et à établir si les allégations relayées par la presse sont correctes ou non.

La Cour des comptes comme la CREG sont deux instances indépendantes placées sous le contrôle du Parlement. Les articles parus dans la presse suggèrent une présomption d'ingérence politique. Pour ne pas tirer de conclusions prématurées, il paraît indispensable d'organiser des auditions pour que tous les documents, y compris les notes internes, puissent être diffusés et que le Parlement puisse exercer sa mission de contrôle comme il se doit.

Mme Dierick veut reconstituer les faits et entendre les deux instances.

Cette commission commune est la mieux placée, dès lors que la Cour des comptes est une institution collatérale du Parlement et que la CREG, en sa qualité de régulateur indépendant, est également soumise au contrôle du Parlement.

Pour connaître les tenants et les aboutissants et bien comprendre la situation, Mme Dierick a rédigé une série de questions portant sur la procédure de réalisation d'un audit en général, sur le rapport d'audit et les conclusions de celui-ci.

1. Procédure de réalisation d'un audit: généralités

La procédure générale prévoit que les administrations et les ministres, ainsi que la CREG en l'espèce, ont la possibilité de donner leur point de vue concernant les résultats de l'audit. Une procédure contradictoire ordinaire comprend 3 phases:

- un avant-projet: l'administration contrôle les inexactitudes;
- un projet de rapport: sur lequel le ministre compétent et la CREG peuvent formuler leurs observations;
- celui-ci donne lieu au rapport final, lequel est transmis au Parlement et est publié.

Deze verschillende verslagen/antwoorden vindt men terug in bijlage 2 (FOD Economie), bijlage 3 (CREG) en bijlage 4 (minister) van het auditverslag.

Voorafgaand aan deze procedure vindt de audit zelf plaats en men leest in het auditverslag dat de audit werd uitgevoerd tussen november 2014 en juni 2015.

De aantijgingen die gebeurd zijn in de media hebben betrekking op documenten die opgemaakt zijn voor de tegensprekelijke procedure. Er is sprake van interne werkdocumenten. De spreekster gaat ervan uit dat deze documenten werden uitgewisseld in de fase van het voorontwerp.

— Wat is de exacte status van dergelijke documenten?

— Is het normaal dat er voorafgaandelijk dergelijke info-uitwisseling is?

— Indien het normaal is, hoe verloopt de uitwisseling dan? Is dit per post, email of per aangetekend schrijven...?

— Indien dit normaal is, verloopt deze uitwisseling tussen de auditor en bepaalde personen van de te auditeren organisatie?

— Zijn deze documenten onderworpen aan bepaalde regels inzake publicatie, geheimhouding..?

— Is het normaal dat dergelijke interne werkdocumenten ook worden gelekt? Wie beschikt binnen het Rekenhof allemaal over deze documenten? Is dat enkel de betrokken auditor? Dezelfde vraag kan ik ook stellen aan de CREG: wie beschikt daar allemaal over deze interne documenten?

— Is er naar aanleiding van de gelekte documenten zowel bij de CREG als bij het Rekenhof een onderzoek gevoerd naar het mogelijk lek?

2. De uitvoering van de CREG-audit:

— Ervan uitgaande dat het de gewoonte is om bij een audit informatie op te vragen bij de instelling, *in casu* de CREG, om de audit correct te kunnen uitvoeren, formuleert mevrouw Dierick de volgende vragen: Zijn er op voorhand gesprekken geweest met mensen van de CREG? Zo ja met wie? Wie bepaalt met wie er gesprekken zullen worden gevoerd?

Mevrouw Dierick gaat ervan uit dat men bij de selectie van de gesprekspartners zo objectief mogelijk te werk gaat zodat men een zo objectief mogelijk beeld krijgt van de werking van de CREG. Is daar op voorhand,

Ces différents rapports (de réponse) figurent dans l'annexe 2 (SPF Économie), l'annexe 3 (CREG) et l'annexe 4 (ministre) du rapport d'audit.

L'audit proprement dit est réalisé préalablement à cette procédure et le rapport précise que celui-ci a été effectué entre novembre 2014 et juin 2015.

Les accusations qui ont été proférées dans les médias concernent des documents qui ont été rédigés pour la procédure contradictoire. Il est question de documents de travail internes. L'intervenante part du principe que ces documents ont été échangés au cours de la phase de l'avant-projet.

— Quel est le statut exact de ces documents?

— Est-il normal qu'un tel échange d'informations ait lieu préalablement?

— Dans l'affirmative, comment se déroule l'échange? Est-il effectué par courrier, par e-mail ou par lettre recommandée...?

— Dans l'affirmative, cet échange a-t-il lieu entre l'auditeur et certains membres de l'organisation à auditer?

— Ces documents sont-ils soumis à certaines règles en matière de publication, de secret...?

— Est-il normal que ces documents de travail internes fassent également l'objet de fuites? Qui dispose de ces documents en réalité au sein de la Cour des comptes? S'agit-il uniquement de l'auditeur concerné? Je peux aussi poser la même question à la CREG: qui y dispose en réalité de ces documents internes?

— Les documents ayant filtré ont-ils donné lieu à une enquête sur la fuite éventuelle tant auprès de la CREG qu'auprès de la Cour des comptes?

2. La réalisation de l'audit de la CREG:

— Considérant qu'il est d'usage, dans le cadre d'un audit, de demander des informations à l'organisme, la CREG en l'espèce, afin de pouvoir le réaliser correctement, Mme Dierick pose les questions suivantes: Y a-t-il eu au préalable des discussions avec des membres de la CREG? Si oui avec qui? Qui détermine avec qui des discussions seront menées?

Mme Dierick part du principe que l'on procède le plus objectivement possible lorsqu'on sélectionne des interlocuteurs de manière à obtenir une idée aussi objective que possible du fonctionnement de la CREG.

over de selectie van de te spreken personen, overleg over geweest met de CREG? Zo ja met wie? Of bepaalt de auditor van het Rekenhof zelf met welke personen van de organisatie hij in gesprek gaat? Werden er ook voormalige leden van het directiecomité gehoord?

Wat betreft het geven van opmerkingen door de aan de audit onderworpen instelling:

— Als er opmerkingen worden gegeven door de CREG, moeten die opmerkingen dan eerst goedgekeurd zijn door het directiecomité of volstaat het dat de opmerkingen door één persoon worden gegeven? Mag om het even wie van een organisatie opmerkingen geven? Kortom, wie is gemandateerd om opmerkingen te geven?

— Als er opmerkingen worden gegeven door de CREG, mogen dit opmerkingen zijn over alles, of mag dit enkel zijn op foutieve info of ook op interpretaties van feiten?

— Als er opmerkingen worden gegeven door de CREG, hoe gaat het Rekenhof daar dan mee om? Worden die zomaar aanvaard? Volgt er een verificatie? Een gesprek?...

— En tot slot, in welke mate heeft een instantie waar het Rekenhof een audit op uitvoert, invloed op welke conclusies in de audit zijn opgenomen en eventueel worden aangepast?

Om een oordeel te kunnen vellen of er al dan niet beïnvloeding was tijdens de audit van de CREG wenst de spreekster een antwoord op de volgende vragen:

— Graag een volledig overzicht van alle contacten die er geweest zijn naar aanleiding van, tijdens en na de audit, zowel mondeling, telefonisch als via mail.

— Graag een overzicht van alle bedenkingen/opmerkingen die zijn doorgegeven door de CREG of iemand van de CREG aan het Rekenhof, met vermelding van de datum waarop ze zijn doorgegeven, wie ze heeft doorgegeven, zijn ze goedgekeurd door het directiecomité of niet.

3. De inhoud van het auditverslag

— Volgens de nieuwswebsite Apache is één van de belangrijkste inhoudelijke opmerkingen die het Rekenhof maakte, maar uiteindelijk uit de ontwerpnota verdween, de klacht die de CREG in 2012 bij de Europese Commissie heeft ingediend tegen de

Une concertation a-t-elle eu lieu préalablement avec la CREG concernant la sélection des interlocuteurs? Si oui avec qui? Ou l'auditeur de la Cour des comptes détermine-t-il lui-même les membres de l'organisation avec lesquels il engage une discussion? Des anciens membres du comité de direction ont-ils également été entendus?

Concernant la formulation d'observations par l'organisme soumis à l'audit:

— Si des observations sont communiquées par la CREG, celles-ci doivent-elles d'abord être approuvées par le comité de direction ou suffit-il qu'elles soient formulées par une personne? N'importe quel membre de l'organisation est-il autorisé à formuler des observations? En résumé, qui est mandaté pour formuler des observations?

— Si des observations sont formulées par la CREG, celles-ci peuvent-elles concerner tous les sujets ou ne peuvent-elles concerner que des informations erronées ou également des interprétations de faits?

— Si des observations sont formulées par la CREG, comment la Cour des comptes procède-t-elle à leur égard? Sont-elles tout simplement acceptées? Une vérification s'ensuit-elle? Une discussion?...

— Et enfin, dans quelle mesure une instance au sujet de laquelle la Cour des comptes effectue un audit, a-t-elle une influence sur les conclusions qui figurent dans l'audit et sont éventuellement adaptées?

Afin de pouvoir juger s'il y a eu ou non une influence lors de l'audit de la CREG, l'intervenante souhaite que l'on fournisse les informations suivantes:

— Un relevé complet de tous les contacts qui ont eu lieu à l'occasion de l'audit, durant et après celui-ci, tant de vive voix et par téléphone que par mail.

— Un relevé de toutes les réflexions/observations qui ont été communiquées par la CREG ou un membre de la CREG à la Cour des comptes, en mentionnant la date à laquelle elles ont été communiquées, qui les a communiquées, si elles ont été approuvées ou non par le comité de direction.

3. La teneur du rapport d'audit

— Selon le site d'information Apache, l'une des principales observations fondamentales formulées par la Cour des comptes, mais qui a disparu du projet de note, concerne la plainte que la CREG a déposée en 2012 auprès de la Commission européenne contre l'État

Belgische Staat wegens niet nakoming van de omzettingsverplichting van de Europese Richtlijn betreffende het derde energiepakket. In het werkdocument van het Rekenhof staat volgens deze nieuwswebsite dat er een koerswijziging van de CREG heeft plaatsgevonden. Er was echter al in augustus 2013 het arrest van het Grondwettelijk Hof dat de CREG grotendeels in het ongelijk stelde en de voorzitter van de CREG werd aangesteld op 1 september 2013, met andere woorden na het arrest. Kan het Rekenhof verklaren waarom er sprake was van een koerswijziging bij de CREG en wat de rol van de huidige voorzitter in deze dan zou zijn?

Uit het auditverslag is af te leiden dat de CREG op tal van vlakken goed werk levert, en ook een andere manier van werken heeft ontwikkeld. Er zijn echter toch nog heel wat flagrante opmerkingen.

1° In de audit staat dat de CREG voldoet aan de meeste normen inzake onafhankelijkheid. Dat is wat men op zijn minst mag verwachten van een onafhankelijke regulator. Toch zijn er nog knelpunten/bedenkingen, ondermeer over de koerswijziging in de mentaliteit, over de aanstelling van en toezicht op het directiecomité en de onafhankelijkheid van het personeel.

Wat de koerswijziging betreft over de houding, neemt men een meer consensuele houding aan, men wil meer de nadruk leggen op dialoog... iets wat uiteraard positief is. In de audit maakt men dan wel de bedenking dat deze koerswijziging moet gepaard gaan met een maximale transparantie. De vraag van de spreker is hierbij hoe de CREG die maximale transparantie voortaan gaat invullen. Wordt voortaan alles gepubliceerd? Hoeveel tijd zal dit in beslag nemen? Welk beleid wordt ter zake ontwikkeld?

Ook over de aanstelling en het toezicht door het directiecomité zijn er een aantal opmerkingen. Uit de bundeling van uitvoerende en beheerstaken volgt een machtsconcentratie bij vier personen, die mogelijk een risico oplevert voor de onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Door het in de wet toekennen van een doorslaggevende stem aan de voorzitter, kunnen in de praktijk zelfs beslissingen worden genomen met instemming van slechts twee personen. (p. 36 van het auditverslag) Hoeveel keer is de stem van de voorzitter doorslaggevend bij beslissingen? Hoe ervaren de leden van het directiecomité dit?

Er is bovendien geen deontologische code. Waarom niet, en wanneer zou die er komen? Hoe en wie zal deze opstellen?

belge pour non-respect de l'obligation de transposition de la directive européenne relative au troisième paquet énergie. Selon ce site d'information, le document de travail de la Cour des comptes fait état d'un changement de politique de la CREG. Toutefois, dès août 2013, un arrêt de la Cour constitutionnelle a largement donné tort à la CREG et la présidente de la CREG a été désignée le 1er septembre 2013, c'est-à-dire après l'arrêt. La Cour des comptes peut-elle expliquer pourquoi il est question d'un changement de politique à la CREG et quel rôle la présidente actuel y aurait joué?

Il ressort du rapport d'audit que la CREG travaille bien sur de nombreux plans et a également développé une autre manière de travailler. On relève néanmoins encore de nombreuses observations flagrantes.

1° L'audit indique que la CREG satisfait à la plupart des normes en matière d'indépendance. C'est la moindre des choses qu'on puisse attendre de la part d'un régulateur indépendant. Des problèmes/réserves sont néanmoins soulignés, notamment au sujet du changement de mentalité, de la désignation et du contrôle du comité de direction ainsi que de l'indépendance du personnel.

En ce qui concerne le changement de politique, il est opté pour une attitude plus consensuelle, privilégiant le dialogue... ce qui est de toute évidence positif. L'audit fait toutefois observer que ce changement de politique requiert une transparence maximale. L'intervenante demande dès lors comment la CREG concrétisera dorénavant cette transparence maximale. Tout sera-t-il désormais publié? Combien de temps cela prendra-t-il? Quelle politique sera mise en œuvre à cet égard?

La désignation du comité de direction et le contrôle exercé par celui-ci font également l'objet d'une série de remarques. La réunion des missions exécutives et de gestion entre les mains de quatre personnes engendre une grande concentration des pouvoirs, susceptible de mettre en cause l'indépendance et l'impartialité de l'institution. Le rôle prépondérant que la loi accorde à la présidente risque même de faire en sorte, dans la pratique, que des décisions soient prises avec l'accord de deux personnes seulement (p. 36 du rapport d'audit). Combien de fois la voix de la présidente est-elle déterminante dans des décisions? Comment les membres du comité de direction vivent-ils ce mode de fonctionnement?

Il n'existe de surcroît pas de code de déontologie. Pourquoi? Quand un tel code verra-t-il le jour? Comment sera-t-il rédigé et par qui?

Detachering wordt soms toegelaten. Hierover is onduidelijkheid. Vroeger werd dit niet toegelaten volgens de nieuwssite van Apache, nu wel. Wat is hiervan juist? Kan de commissie een overzicht krijgen van de detacheringen die er de voorbije 10 jaar reeds gebeurd zijn?

Ook werd het "rouleringsschema", dat moet zorgen voor de continuïteit in het directiecomité, verlaten. Kan de CREG aangeven waarom het rouleringsschema werd verlaten? Welke stappen zullen gezet worden om onafhankelijkheid van het personeel en in eerste instantie het directiecomité beter te waarborgen?

Het is positief dat de CREG voldoet aan de normen van transparantie. Echter, in het verleden werden bijna geen adviezen gepubliceerd die gericht waren aan de minister. Hiervoor had de CREG haar redenen. De CREG heeft nu haar standpunt gewijzigd en zal wel deze adviezen wel publiceren.

Waarom heeft de CREG haar standpunt gewijzigd? En hoe gaat men dit in de praktijk toepassen?

Inzake verantwoording, blijkt uit het auditverslag dat de CREG nooit extern wordt geëvalueerd, uitgezonderd financiële controles. Het Rekenhof beveelt dan ook aan dat de CREG de rapportering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers zal uitbreiden met een ruime verantwoording over de interne organisatie, inclusief de kwaliteitsbewaking en besteding van de begroting. Momenteel worden enkel de beleidsnota en de begroting van de CREG in het Parlement besproken, maar bijvoorbeeld niet de interne organisatie. Staat de CREG hiervoor open om op deze aanbeveling van het Rekenhof in te gaan? Zo ja, hoe?

Over de samenwerking is er een opmerking van het Rekenhof met betrekking tot de samenwerking met de regionale energieregulators binnen FORBEG, het informeel overlegorgaan samengesteld uit vertegenwoordigers van de CREG, VREG, BRUGEL en CWaPE. Zo is de werking weinig transparant en moet deze worden bijgestuurd. De aanbeveling is dan ook dat dit een formeler karakter en grotere transparantie moet krijgen. Zal de CREG hier stappen zetten om dit te verwezenlijken? Een goede overlegstructuur met de regionale regulators is wel belangrijk.

Ten slotte heeft het Rekenhof een aantal conclusies getrokken met betrekking tot de organisatie binnen de CREG. Deze organisatie vertoont verschillende gebreken volgens het auditverslag. Zo moet de verkokering van de directies worden tegengegaan. Hoe is juist de

Les détachements sont parfois autorisés. Ce point manque de clarté. D'après le site d'information "Apache", les détachements étaient autrefois interdits, mais la situation a changé. Qu'en est-il exactement? La commission peut-elle obtenir un relevé des détachements qui ont eu lieu au cours des 10 dernières années?

Le système de roulement, qui doit assurer la continuité au sein du comité de direction, est également abandonné. La CREG peut-elle indiquer ce qui a motivé cette décision? Quelles démarches seront-elles entreprises afin de mieux garantir l'indépendance du personnel et, en premier lieu, du comité de direction?

Il est positif que la CREG satisfasse aux normes en matière de transparence. Néanmoins, par le passé, presque aucun des avis adressés au ministre n'a été publié. Si la CREG avait des raisons de ne pas le faire, elle a désormais changé d'avis et elle publiera ces avis.

Pourquoi la CREG a-t-elle changé d'avis? Comment cela se traduira-t-il dans la pratique?

En matière de justification, il ressort du rapport d'audit que la CREG n'a jamais fait l'objet d'une évaluation externe, à l'exception des contrôles financiers. La Cour des comptes recommande dès lors à la CREG de compléter son rapportage à la Chambre des représentants par une justification détaillée concernant la gestion de l'organisation interne, y compris le contrôle de la qualité, et l'utilisation du budget. Pour l'heure, seule la note de politique générale et le budget de la CREG sont examinés au Parlement, et pas l'organisation interne, par exemple. La CREG serait-elle disposée à accéder à cette recommandation de la Cour des comptes? Dans l'affirmative, de quelle manière?

En matière de coopération, la Cour des comptes formule une remarque au sujet de la coopération avec les régulateurs régionaux de l'énergie dans le cadre de FORBEG, l'organe de concertation informel composé de représentants de la CREG, de BRUGEL, de la CWaPE et de la VREG. C'est ainsi que le fonctionnement de FORBEG est peu transparent et doit être adapté. La Cour des comptes recommande dès lors que cette concertation soit formalisée et plus transparente. La CREG prendra-t-elle des mesures pour ce faire? Une bonne structure de concertation avec les régulateurs régionaux est effectivement importante.

Enfin, la Cour des comptes tire une série de conclusions concernant l'organisation au sein de la CREG. Selon le rapport d'audit, cette organisation présente plusieurs lacunes. C'est ainsi qu'il convient de contrer le cloisonnement des directions. Quel est exactement

machtsverhouding binnen het directiecomité? Door wie worden beslissingen in het directiecomité finaal genomen?

Verschillende leden van het directiecomité omschrijven de huidige structuur, waarbij het directiecomité tegelijk uitvoerend en een beslissingsorgaan is, als niet optimaal en disfunctioneel (auditverslag, p. 55). Wordt die mening door iedereen gedeeld of niet? Wie wel? Wat gaat men hieraan doen?

In het auditverslag is te lezen op p. 57 dat de interne communicatie op een weinig gestructureerde wijze verloopt. Er is hierover wel een communicatieplan opgenomen, en ook een verantwoordelijke aangeduid, zowel voor de interne als de externe communicatie. Dit gebeurde al in mei 2014. Wat is hiervan de stand van zaken? Zowel de interne als de externe communicatie is zeer belangrijk voor het goed draaien van een organisatie en sluit ook aan bij de noden van het personeel. Mevrouw Dierick wenst hierover een stand van zaken.

Daarnaast is het personeelsbeleid weinig uitgebouwd en verlopen aanwervingen, opvolging en evaluatie van het personeel niet eenvormig en gestructureerd.

Het directiecomité (auditverslag, p. 59) heeft zich geëngageerd om een geïntegreerd personeelsbeleid uit te werken en laat zich hierbij begeleiden door een extern consultant. Het project werd opgestart in april 2015, en er werd een termijn van 12 maanden voorzien. Dit zou dus nu moeten klaar zijn, wat is de stand van zaken? Is het personeel hiermee tevreden? Wat zijn hun bevindingen?

Voor de aanwervingen laat het directiecomité zich sinds november 2013 bijstaan door Selor. Echter, er zouden twee personen in dienst zijn genomen zonder dat een vacature werd gepubliceerd en zonder vastgelegde wervingsprocedure. Aan welke functievereisten moesten deze personen dan voldoen? Welke examens hebben zij moeten doen om aangesteld te kunnen worden? In het auditverslag staat dat een dergelijke wervingswijze moet worden vermeden. Kan de CREG hierover meer uitleg geven? Waarom is dit op die manier verlopen? Welk lid van het directiecomité verzorgt het personeelsbeleid en welke stappen zal de CREG zetten om dit beter uit te bouwen?

Met betrekking tot de verloning wordt door het directiecomité concreet nagedacht over de verfijning van het promotiebeleid. Wat is de stand van zaken hiervan?

le rapport de forces au sein du comité de direction? Par qui sont finalement prises les décisions au sein du comité de direction?

Plusieurs membres du comité de direction jugent que la structure actuelle, dans laquelle le comité de direction est à la fois un organe exécutif et décisionnel, n'est pas optimale et est dysfonctionnelle. (rapport d'audit, p. 55). Tout le monde partage-t-il cet avis ou non? Qui est de cet avis? Comment va-t-on remédier à ce problème?

Le rapport d'audit précise à la page 57 que la communication interne est peu structurée. Un plan de communication a toutefois été prévu et un responsable a été désigné, tant pour la communication interne que pour la communication externe et ce, dès le mois de mai 2014. Quel est l'état des lieux de la question? La communication tant interne qu'externe est essentielle pour le bon fonctionnement d'une organisation et répond également aux besoins du personnel. Mme Dierick demande un état des lieux de la question.

En outre, la politique du personnel est peu développée et le recrutement, le suivi et l'évaluation du personnel ne se déroulent pas de manière uniforme et structurée.

Le comité de direction (rapport d'audit, p. 59) s'est engagé à développer une politique intégrée du personnel et se fait assister dans cette tâche par un consultant externe. Le projet a été lancé en avril 2015 et un délai de douze mois a été prévu pour sa mise en œuvre. Ce projet doit donc aujourd'hui être finalisé. Où en est-on? Les membres du personnel sont-ils satisfaits? Quelles sont leurs conclusions?

Pour les recrutements, le comité de direction se fait assister, depuis novembre 2013, par le Selor. Deux personnes auraient toutefois été engagées sans qu'une offre d'emploi ait été publiée et sans que la procédure de recrutement ait été préalablement fixée. À quelles exigences ces personnes ont-elles dû dès lors satisfaire? Quels examens ont-elles dû passer pour pouvoir être engagées? Dans le rapport d'audit, la Cour des comptes indique qu'une telle procédure de recrutement doit être évitée. La CREG peut-elle fournir davantage d'explications à ce sujet? Pourquoi a-t-elle procédé de cette manière? Quel membre du comité de direction s'occupe-t-il de la politique du personnel et quelles mesures la CREG prendra-t-elle afin de mieux développer cette politique?

En matière de rémunérations, le comité de direction réfléchit concrètement à la manière d'affiner sa politique de promotions. Où en est-on actuellement sur ce

Zal daarbij ook de hoogte van de verloning bekeken worden? (auditverslag, p. 60).

De heer Frank Wilrycx (Open Vld) wijst er in eerste instantie op dat bij een audit voornamelijk de negatieve elementen aan bod komen, maar de spreker is ervan overtuigd dat heel wat andere, niet besproken elementen wel bijdragen tot een goede werking van de CREG.

Over volgende specifieke punten van het auditverslag wenst de spreker nog meer duidelijkheid:

1° transparantie: de spreker onthoudt uit de toelichting dat de CREG voor de toekomst meer transparantie belooft over haar werking en besluitvorming. Voortaan zullen de adviezen van de CREG aan de Commissie Bedrijfsleven worden voorgelegd en worden gepubliceerd. Dit is belangrijk om de besluitvorming van de CREG beter te begrijpen. Vanaf wanneer zullen de nieuwe gebruiken ingang vinden? Moet er hiervoor gewacht worden op de ICT-vernieuwingen en de vernieuwde website of kan er reeds sneller tot meer transparantie worden overgegaan, in het bijzonder naar de parlementaire commissie toe?

2° Personeelsbeleid

Op dit ogenblik bestaat er hierover weinig duidelijkheid, zowel wat de buitenwereld betreft als wat de interne communicatie betreft. Ondertussen staan hervormingen op stapel. Kunnen de vertegenwoordigers van de CREG hierover meer duidelijkheid verschaffen?

3° Machtsconcentratie en in de schoot van en gebrek aan toezicht op het directiecomité van de CREG

Hoe kan er een oplossing gevonden worden voor deze twee door het Rekenhof vastgestelde problemen? Wat vinden de aanwezige vertegenwoordigers van de CREG van de door het Rekenhof gesuggereerde oplossing, namelijk een roterend voorzitterschap?

4° Wat het verloop van de audit betreft, wijst de heer Wilrycx erop dat het essentieel is in een democratie dat een controleorgaan onafhankelijk zijn taken kan uitoefenen. Het is aan het Parlement om ervoor te zorgen dat deze instellingen sereen, onafhankelijk en onpartijdig kunnen werken. De heer Wilrycx betreurt het te moeten vaststellen dat bij dit auditverslag op zijn minst de perceptie van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid toch in het gedrang is gekomen. De spreker wenst van de vertegenwoordigers van beide instellingen meer

plan? Est-il également prévu d'examiner le niveau des salaires? (rapport d'audit, p. 60).

M. Frank Wilrycx (Open Vld) commence par souligner que dans un audit, ce sont principalement les éléments négatifs qui sont abordés, mais l'intervenant est convaincu que de nombreux autres éléments, non évoqués dans le rapport, contribuent au bon fonctionnement de la CREG.

L'intervenant souhaite toutefois des précisions supplémentaires sur les points spécifiques suivants:

1° transparence: l'intervenant retient de l'exposé introductif que la CREG promet davantage de transparence sur son fonctionnement et sur la prise de décisions en son sein. Les avis de la CREG seront désormais soumis à la commission de l'Économie et seront publiés. C'est important pour mieux comprendre le processus décisionnel de la CREG. À partir de quand ces nouveaux usages prendront-ils cours? Faudra-t-il attendre la mise en place de la nouvelle informatique et le renouvellement du site web, ou cette transparence accrue pourrait-elle déjà être mise en place plus rapidement, en particulier vis-à-vis de la commission parlementaire?

2° Politique du personnel

Il existe un flou important dans ce domaine, tant à l'égard du monde extérieur qu'en matière de communication interne. Entre-temps, des réformes sont en cours. Les représentants de la CREG peuvent-ils donner davantage de précisions à ce sujet?

3° Concentration des pouvoirs au sein du comité de direction de la CREG et absence de surveillance de ce dernier

Comment peut-on résoudre ces deux problèmes constatés par la Cour des comptes? Que pensent les représentants présents de la CREG de la solution suggérée par la Cour des comptes, à savoir une présidence tournante?

4° En ce qui concerne le déroulement de l'audit, M. Wilrycx souligne qu'il est essentiel, dans une démocratie, qu'un organe de contrôle puisse exercer ses tâches de manière indépendante. Il appartient au Parlement de veiller à ce que ces organismes puissent travailler de manière sereine, indépendante et impartiale. M. Wilrycx regrette de devoir constater qu'à tout le moins la perception de l'indépendance et de l'impartialité a tout de même été ébranlée dans le cadre de ce rapport d'audit. L'intervenant souhaite que

duidelijkheid over de wijze waarop dit auditverslag tot stand is gekomen. Meer specifiek wenst de heer Wilrycx meer duidelijkheid over de uitwisseling van reacties op het voorontwerp en het ontwerp-auditverslag over de CREG.

5° Tot slot wenst de heer Wilrycx meer duidelijkheid over hetgeen in de pers is verschenen over het al of niet schrappen van passages uit het auditverslag op verzoek van het directiecomité van de CREG. Deze passages die niet in het definitieve auditverslag werden opgenomen, zouden de klacht betreffen van het vorige directiecomité van de CREG tegen de federale overheid en betroffen, kort samengevat, de verschillende wijze van aanpak tussen het oude en het nieuwe directiecomité. Hoe motiveert de CREG de schrapping van deze passages? Ware het niet beter geweest dat het nieuwe directiecomité zou motiveren op welke wijze en waarom zij anders werkt dan het oude directiecomité?

Mevrouw Karin Temmerman (*sp.a*) stelt als inleiding dat zowel het Parlement als de hele samenleving er alle belang bij hebben dat er een goede, onpartijdige en transparante regulator van onze energiemarkt is. Sinds 2012 is het belang van meer democratische controle inderdaad toegenomen. Niet toevallig heeft één van de aanbevelingen van het Rekenhof juist hierop betrekking: het ontbreekt het Parlement aan onvoldoende instrumenten om op een ernstige wijze controle uit te oefenen op de werking van de CREG. Het is belangrijk dat, op basis van het auditverslag, punt voor punt wordt overlopen op welke wijze de transparantie over de werking van de CREG kan worden verhoogd. Sommige punten zijn vanzelfsprekend: zo moet de adviserende taak die de CREG overeenkomstig de elektriciteits- en de gaswet heeft, veel duidelijker worden gespecificeerd; ook het opleggen van een deontologische code voor het personeel is voor de hand liggend. Daarbovenop dringt zich echter een periodieke audit op zodat in de Commissie “Bedrijfsleven” wordt nagegaan of de CREG de bij wet geformuleerde doelstellingen en objectieven bereikt. Volgende elementen moeten hierbij nader worden onderzocht: intern proces van aansturing van personeel, kwaliteitsbewaking en intern toezicht. Er moet in overleg worden nagegaan op welke manier dit in de toekomst kan worden georganiseerd.

Voorts stelt mevrouw Temmerman een aantal concrete vragen. Men kan er immers niet aan voorbij dat één en ander in de pers is verschenen:

— Wat is de juiste status van het zogenaamde “intern document” van het Rekenhof? Dit in de pers gelekt document is een feit, zelfs indien het om een vervalst document zou gaan. Zelfs indien het om “perceptie”

les représentants des deux organismes clarifient les choses concernant la manière dont ce rapport d’audit a été élaboré. Plus spécifiquement, M. Wilrycx souhaiterait obtenir plus de précisions en ce qui concerne l’échange de réactions à l’avant-projet et au projet de rapport d’audit relatif à la CREG.

5° Enfin, M. Wilrycx souhaiterait également obtenir plus de précisions sur ce qu’on a pu lire dans la presse concernant la suppression ou non de passages du rapport d’audit à la demande du comité de direction de la CREG. Ces passages qui n’ont pas été repris dans le rapport d’audit définitif concerneraient la plainte de l’ancien comité de direction de la CREG contre les autorités fédérales et porteraient, en résumé, sur l’approche différente de l’ancien et du nouveau comité de direction. Comment la CREG justifie-t-elle la suppression de ces passages? N’aurait-il pas été préférable que le nouveau comité de direction justifie comment et pourquoi il opère différemment de l’ancien comité de direction?

En guise d’introduction, Mme Karin Temmerman (*sp.a*) fait observer qu’un régulateur efficace, impartial et transparent de notre marché de l’énergie est bénéfique pour le Parlement comme pour l’ensemble de la société. Depuis 2012, on observe que l’importance d’un contrôle démocratique renforcé s’est accentuée. Ce n’est pas un hasard si l’une des recommandations de la Cour des comptes porte précisément sur ce point: le Parlement ne dispose pas d’instruments suffisants pour contrôler sérieusement le fonctionnement de la CREG. Il importe d’examiner point par point, sur la base du rapport d’audit, comment accroître la transparence quant au fonctionnement de la CREG. Certains points tombent sous le sens: ainsi, il convient de spécifier plus clairement la mission consultative dévolue à la CREG conformément aux lois gaz et électricité; il est également évident qu’il faut soumettre le personnel à un code déontologique. Parallèlement, un audit périodique s’impose toutefois pour permettre à la commission Économie de contrôler si la CREG atteint les objectifs qui sont prévus par la loi. À cet égard, il faut approfondir les éléments suivants: le processus interne de contrôle du personnel, le contrôle de la qualité et le contrôle interne. Une concertation doit déterminer comment organiser tous ces éléments à l’avenir.

Mme Temmerman formule en outre quelques questions concrètes. Impossible, en effet, de rester sourd aux questions soulevées dans la presse:

— Quel est le statut précis du “document interne” de la Cour des comptes? Le fait que ce document a fuité dans la presse est incontestable, même s’il s’agit d’un faux. Quand bien même il s’agit d’une “perception”, elle

gaat, is hiermee toch het bewijs geleverd dat er een aantal spanningen bestaan. Hoe is het mogelijk dat een dergelijk document in de pers kan verschijnen? Als het om een vervalst document gaat, waarom is dat dan niet, onmiddellijk na het verschijnen in de pers, als zodanig aangeklaagd? Is er in beide organisaties nagegaan op welke wijze het perslek werd georganiseerd?

— Vervolgens formuleert mevrouw Temmerman een aantal vragen aan het Rekenhof die betrekking hebben op de aanbevelingen in het auditverslag: beschouwt het Rekenhof de doorslaggevende stem voor de voorzitter van het directiecomité als problematisch? Hoeveel keer is het reeds nodig gebleken om deze beslissingsvorm te hanteren? Hoe moet de controle op de CREG worden uitgebouwd? Denkt het Rekenhof aan het voorzien van een Raad van Bestuur? Wie kan deel uitmaken van een dergelijke Raad van Bestuur, rekening houdend met het belang van de onafhankelijke positie van de CREG als regulator van de energiemarkt? Betreft het vertegenwoordigers van het Parlement of van de energiesector? Hoe kan men de onafhankelijkheid ten volle waarborgen? Is het Rekenhof van oordeel dat de personeelsbezetting van de CREG evenredig is met het takenpakket dat haar overeenkomstig de van toepassing zijnde wetten is toevertrouwd? De financiering van de CREG is rechtstreeks afhankelijk van het energiegebruik, wat de laatste jaren leidt tot liquiditeitsproblemen bij de CREG. Zou het een oplossing zijn indien de CREG in de toekomst zou worden gefinancierd met een dotatie vanuit de algemene middelen? Of zou een dergelijke financiering de onafhankelijkheid van de CREG in het gedrang kunnen brengen? Wordt het feit dat er vanuit de CREG personeelsleden kunnen worden gedetacheerd naar federale ministeriële kabinetten door het Rekenhof als problematisch beschouwd? Is het problematisch voor het onafhankelijk functioneren van de energieregulator als er banden bestaan tussen de CREG en gedetacheerde personeelsleden? Op welke manier gaat de CREG daar vandaag mee om? Wat de transparantie betreft, kondigde de voorzitter van de CREG aan dat alle adviezen en nota's van de CREG zullen worden gepubliceerd op de nieuwe website van de CREG. Hoe zullen de leden van de Commissie "Bedrijfsleven" van het Parlement op de hoogte gebracht worden van het feit dat er een nieuw advies ter beschikking wordt gesteld?

Vervolgens vergelijkt mevrouw Temmerman de bespreking van het auditverslag met de behandelingswijze van het verslag van het Rekenhof over de begroting: in het laatste geval wordt het verslag van het Rekenhof in commissie besproken, maar het parlementslid kan tevens stavingstukken ter plaatse bij het Rekenhof inkijken. Is het mogelijk om op eenzelfde wijze tewerk te gaan bij het raadplegen van alle stukken en briefwisseling die betrekking heeft op het auditverslag over de

prouve l'existence de tensions. Comment est-il possible qu'un tel document paraisse dans la presse? S'il s'agit d'un faux, pourquoi ne l'avoir pas dénoncé sitôt après sa publication (dans la presse)? Les deux organisations ont-elles cherché à établir comment cette fuite a été organisée?

— Mme Temmerman adresse ensuite à la Cour des comptes une série de questions portant sur les recommandations du rapport d'audit: la Cour considère-t-elle la voix délibérative de la présidente du comité de direction comme problématique? Combien de fois ce procédé décisionnel s'est-il avéré nécessaire? Comment étoffer le contrôle exercé par la CREG? La Cour des comptes envisage-t-elle de recourir à un conseil d'administration? Qui peut faire partie de ce conseil d'administration, compte tenu de l'importance de la position indépendante de la CREG en tant que régulateur du marché de l'énergie? S'agit-il de représentants du Parlement ou du secteur de l'énergie? Comment peut-on garantir complètement l'indépendance? La Cour des comptes estime-t-elle que l'effectif du personnel de la CREG est proportionnel aux attributions qui lui sont confiées conformément aux lois en vigueur? Le financement de la GREG dépend directement de la consommation d'énergie, ce qui lui pose des problèmes de liquidités ces dernières années. Serait-ce une solution si, à l'avenir, la CREG était financée au moyen d'une dotation provenant des moyens généraux? Ou un tel financement mettrait-il en péril l'indépendance de la CREG? Le fait que des membres du personnel de la CREG puissent être détachés dans des cabinets ministériels fédéraux est-il considéré comme problématique par la Cour des comptes? L'existence de liens entre la CREG et des membres du personnel détachés est-elle problématique pour l'indépendance du fonctionnement du régulateur de l'énergie? De quelle manière la CREG procède-t-elle actuellement à cet égard? En ce qui concerne la transparence, la présidente de la CREG a annoncé que tous les avis et les notes de son organisme seront publiés sur le nouveau site web de la CREG. Comment les membres de la commission Économie du Parlement seront-ils informés de la mise à disposition d'un nouvel avis?

Ensuite, Mme Temmerman compare l'examen du rapport d'audit avec le mode de traitement du rapport de la Cour des comptes relatif au budget: dans ce dernier cas, le rapport de la Cour des comptes est examiné en commission, mais les parlementaires peuvent également consulter des pièces justificatives sur place, à la Cour des comptes. Est-il possible de procéder de la même manière en ce qui concerne la consultation de toutes les pièces justificatives et de toute la correspondance

CREG? Of stelt het Rekenhof een andere werkwijze voor? De parlementsleden moeten in het algemeen een duidelijker zicht krijgen op de totstandkoming van auditverslag.

Tot slot verklaart mevrouw Temmerman zich aan te sluiten bij de overige vragen die door collega Dierick werden geformuleerd.

De heer Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen) verklaart, bij wijze van inleiding, zeer veel achting te hebben voor de beide instellingen die vandaag in de commissievergadering vertegenwoordigd zijn, met name de CREG en het Rekenhof. Eerder dan de vragen van de vorige sprekers te herhalen, zal de heer Nollet een aantal bijkomende vragen formuleren bij bepaalde aanbevelingen in het auditverslag, meer bepaald de aanbevelingen betreffende de transparantie en de specifieke rol die het Parlement in deze kan en moet spelen. Inderdaad, in de inleidende uiteenzetting door de vertegenwoordigers van de CREG blijkt dat er reeds een evolutie aan de gang is. Immers, op het einde van vorig jaar werd het huishoudelijk reglement van de CREG nog gewijzigd. De spreker wenst te weten over welke wijzigingen het gaat en verzoekt de CREG om een geannoteerde versie van het huishoudelijk reglement ter beschikking te stellen van de leden van de Commissie "Bedrijfsleven".

Maar voorts lijst de spreker alle punten op waarvan het Rekenhof in zijn auditverslag van oordeel is dat het Parlement op vandaag onvoldoende is geïnformeerd. De spreker wenst een omstandig antwoord van de CREG wat al deze punten betreft: het ter beschikking stellen van een overzicht van alle verslagen van het directiecomité, zonder onderscheid. Tenzij het om bepaalde stukken gaat die vertrouwelijk moeten worden behandeld. Voorts wenst de heer Nollet te weten of, op basis van het nieuwe reglement van de CREG, de parlementsleden inzage zullen kunnen hebben in de documenten. De spreker maakt hierbij een onderscheid tussen de:

— documenten die ter beschikking gesteld worden van de parlementsleden;

— documenten die ter beschikking gesteld worden van het publiek.

De heer Nollet heeft vastgesteld dat ook het Rekenhof dit onderscheid maakt en dat het Hof meermaals onderlijnt dat bepaalde informatie moet worden ter beschikking gesteld van het Parlement.

De spreker wenst dan ook dat het Parlement kennis moet kunnen nemen van het ontmoetingsschema van de CREG met alle relevante actoren (zie p.39 van het

relatives au rapport d'audit sur la CREG? Ou la Cour des comptes propose-t-elle une autre méthode de travail? D'une manière générale, les parlementaires doivent pouvoir se faire une idée plus claire de l'élaboration du rapport d'audit.

Mme Temmerman déclare, pour conclure, qu'elle se rallie aux autres questions qui ont été formulées par M. Dierick.

En guise d'introduction, *M. Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen)* déclare avoir beaucoup d'estime pour les deux institutions représentées aujourd'hui en commission, à savoir la CREG et la Cour des comptes. Plutôt que de réitérer les questions posées par les intervenants précédents, M. Nollet formulera un certain nombre de questions complémentaires à propos de certaines recommandations du rapport d'audit, en particulier les recommandations relatives à la transparence et au rôle spécifique que le parlement peut et doit jouer en la matière. Il ressort effectivement de l'exposé introductif des représentants de la CREG qu'une évolution est en cours. Le règlement d'ordre intérieur de la CREG a en effet encore été modifié à la fin de l'année dernière. L'intervenant s'enquiert des modifications intervenues et demande à la CREG de mettre une version annotée du règlement d'ordre intérieur à la disposition des membres de la commission "Économie".

Par ailleurs, l'intervenant énumère tous les points dont la Cour des comptes estime dans son rapport d'audit que le parlement est actuellement insuffisamment informé. L'intervenant souhaite obtenir une réponse détaillée de la CREG concernant tous ces points: la mise à disposition d'un relevé de tous les rapports du comité de direction, sans distinction. Sauf s'il s'agit de documents devant être traités de manière confidentielle. M. Nollet demande également si les parlementaires pourront, en vertu du nouveau règlement de la CREG, consulter ces documents. L'intervenant distingue à cet égard:

— les documents mis à la disposition des parlementaires, et

— les documents mis à la disposition du public.

M. Nollet constate que la Cour des comptes établit également cette distinction et que la Cour souligne à plusieurs reprises que certaines informations doivent être mises à la disposition du parlement.

L'intervenant souhaite dès lors que le parlement puisse prendre connaissance du calendrier des rencontres de la CREG avec tous les acteurs pertinents

auditverslag), de verschillende vastgelegde procedureregels, zoals het huishoudelijk reglement, de gemootiveerde en verantwoorde beslissingen van de CREG, de studies van de CREG, de voorstellen van advies van de CREG en de voorstellen die de CREG aan de bevoegde minister overmaakt.

Mag de heer Nollet ervan uitgaan dat, met het nieuwe huishoudelijke reglement, de CREG de volgende stelregel hanteert: alle documenten zijn publiek, tenzij het directiecomité anders beslist? Hij wenst hierover een uitdrukkelijk engagement vanwege de CREG.

Wellicht zal er, wat de stavingsstukken die de financiering van de CREG betreffen, een onderscheid moeten gemaakt worden tussen de documenten die publiek zullen worden gemaakt en de documenten die ter inzage aan het Parlement worden voorgelegd.

Voorts wijst de heer Nollet op de vaststelling van het Rekenhof op p. 65 van het auditverslag: "Over het interne proces van aansturing, kwaliteitsbewaking en intern toezicht door de CREG heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers nagenoeg geen informatie". Zal dit met de toepassing van het nieuwe huishoudelijke reglement worden opgelost?

Tot slot benadrukt de heer Nollet nog de volgende drie punten:

— Graag kreeg de spreker nog meer uitleg over de door de CREG voorgestelde lijsten met documenten die publiek dan wel confidentieel zijn.

— Wat gebeurt er met de vertrouwelijke gegevens die meer dan vijf jaar oud zijn (cf. p.44 van het auditverslag)? Zullen deze gegevens na deze periode publiek zijn?

— Indien het huishoudelijk reglement, zoals *supra* aangegeven, werd aangepast, zullen de bepalingen ervan dan ook met terugwerkende kracht worden toegepast?

Het Rekenhof wijst er op p. 44 van het auditverslag immers op dat 48 van de 50 adviezen en voorstellen van de CREG aan de minister voor Energie vertrouwelijk bleven en niet werden gepubliceerd. Vandaar dat de heer Nollet van mening is dat de nieuwe bepalingen van het huishoudelijk reglement met terugwerkende krachten zouden moeten kunnen worden toegepast. De heer Nollet is van oordeel dat er procedurele afspraken tussen de CREG en het Parlement moeten worden gemaakt om te vermijden dat er, bij elk op te vragen

(voir p. 39 du rapport d'audit), des différentes règles de procédure établies, telles que le règlement d'ordre intérieur, des décisions motivées et justifiées de la CREG, des études de la CREG, des propositions d'avis de la CREG et des propositions que la CREG adresse au ministre compétent.

M. Nollet peut-il partir du principe, qu'à la lumière du nouveau règlement d'ordre intérieur, la CREG applique la règle de conduite suivante: tous les documents sont publics, sauf si le comité de direction en décide autrement? Il souhaite obtenir un engagement exprès de la CREG à ce propos.

En ce qui concerne les justificatifs portant sur le financement de la CREG, il y aura probablement lieu de distinguer les documents qui seront publiés et les documents qui peuvent être consultés par le parlement.

M. Nollet relève par ailleurs la constatation faite par la Cour des comptes à la page 65 du rapport d'audit: "La Chambre n'est quasiment pas informée du processus interne de pilotage, de la surveillance de la qualité et du contrôle interne." L'application du nouveau règlement d'ordre intérieur résoudra-t-elle ce problème?

Enfin, M. Nollet insiste encore sur les trois points suivants:

— L'intervenant souhaiterait davantage de précisions sur les listes de documents publics ou confidentiels proposées par la CREG.

— Qu'advient-il des données confidentielles datant de plus de 5 ans (cf. p. 43 du rapport d'audit)? Ces données seront-elles publiques à l'issue de cette période?

— Si le règlement d'ordre intérieur a été adapté, ainsi qu'il a été indiqué ci-avant, ses dispositions seront-elles appliquées avec effet rétroactif?

La Cour des comptes fait en effet observer à la page 44 du rapport d'audit que 48 avis et propositions sur 50 de la CREG au ministre de l'Énergie sont restés confidentiels et n'ont pas été publiés. Aussi M. Nollet estime-t-il que les nouvelles dispositions du règlement d'ordre intérieur devraient pouvoir être appliquées avec effet rétroactif. Pour M. Nollet, la CREG et le parlement doivent donc conclure des accords de procédure afin d'éviter qu'une discussion de procédure n'ait lieu pour toute demande de document. Il s'inquiète dès lors des

document, een procedurele discussie zou worden gehouden. Hij verklaart dan ook ongerust te zijn op hetgeen de CREG uiteenzette in slide 17. (zie *supra*)

De heer Michel de Lamotte (cdH) formuleert in de eerste plaats een aantal vragen voor het Rekenhof:

— Hoe verlopen, bij het uitvoeren van een audit, de contacten tussen het Rekenhof en de geauditeerde instelling? Is er ook sprake van informele contacten of is er enkel een formele uitwisseling van bewijsstukken? Graag kreeg de spreker nog meer verduidelijking bij het auditverloop. Hoe verklaart het Rekenhof het feit dat een elektronisch document, dat dan blijkbaar zou zijn vervalst, aan de pers kan worden gelekt? Heeft men het lek kunnen achterhalen? Is het informaticasysteem van het Rekenhof wel voldoende beveiligd? Hoe wordt het intern en extern mailverkeer beveiligd en kan alles worden getraceerd?

— Wat is het juridische statuut van de in de pers gelekte ontwerpnota?

— Werd het ACER-systeem geraadpleegd om na te gaan op welke wijze een audit van een energiemarktregulator het best wordt uitgevoerd? Heeft het Rekenhof kunnen kennis nemen van *best practices* in deze aangelegenheid?

— Vervolgens verwijst de heer de Lamotte naar het Beleidsplan 2014 van de CREG. In dit Beleidsplan werden 204 doelstellingen weerhouden. Is het Rekenhof van oordeel dat deze doelstellingen volstaan om de werkzaamheden van de CREG naar behoren te beoordelen? Hoe kan de controle op de CREG nog worden geoptimaliseerd?

— De voorzitter van het directiecomité verwees in haar uiteenzetting naar de oprichting van een raad van toezicht, naar analogie met artikel 48 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, dat eenzelfde toezichtsraad voorziet op de FSMA. Komt dit voorstel tegemoet aan de aanbevelingen van het Rekenhof?

Vervolgens verklaart de spreker dat hij van oordeel is dat een aantal aanbevelingen van het Rekenhof een wetwijziging vereisen. De heer de Lamotte vermeldt in het bijzonder het oprichten van een raad van toezicht en een geschillenkamer, alsook het sanctioneringsbeleid. Heeft de CREG reeds voorontwerpen van wet voorbereid en aan de minister voor Energie overgemaakt? Of zijn er ontwerpteksten in voorbereiding?

propos tenus par la CREG lors de la présentation de la dia 17 (voir ci-dessus).

M. Michel de Lamotte (cdH) formule avant tout une série de questions à l'intention de la Cour des comptes:

— Lorsqu'un audit est réalisé, comment se passent les contacts entre la Cour des comptes et l'institution auditée? Des contacts informels sont-ils également pris ou la mission se limite-t-elle à l'échange formel d'éléments de preuve? L'intervenant souhaiterait obtenir davantage de précisions concernant le déroulement de l'audit. Comment la Cour des comptes explique-t-elle qu'un document électronique, qui aurait manifestement été falsifié, ait pu faire l'objet de fuites dans la presse? A-t-on pu identifier l'auteur de la fuite? Le système informatique de la Cour des comptes est-il suffisamment sécurisé? Comment la correspondance électronique interne et externe est-elle sécurisée? Tous les échanges peuvent-ils être retracés?

— Quel est le statut juridique du projet de note qui a fait l'objet de fuites dans la presse?

— Le système ACER a-t-il été consulté afin de déterminer la meilleure manière de réaliser un audit du régulateur du marché de l'énergie? La Cour des comptes a-t-elle pu prendre connaissance des bonnes pratiques en la matière?

— M. de Lamotte évoque ensuite la Note de politique générale 2014 de la CREG, qui retenait 204 objectifs. La Cour des comptes estime-t-elle que ces objectifs suffisent pour évaluer correctement les activités de la CREG? Comment le contrôle de la CREG peut-il encore être optimisé?

— Dans son exposé, la présidente du comité de direction a renvoyé à la création d'un conseil de surveillance, par analogie avec l'article 48 de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers, qui prévoit un conseil de surveillance similaire pour la FSMA. Cette proposition répond-elle aux recommandations de la Cour des comptes?

L'intervenant ajoute que, selon lui, certaines recommandations de la Cour des comptes requièrent une modification de la loi. Il cite en particulier la création d'un conseil de surveillance et d'une chambre des litiges, ainsi que la mise en place d'une politique de sanction. La CREG a-t-elle déjà préparé et transmis à la ministre de l'Énergie des avant-projets de loi? Ou des projets de texte sont-ils en préparation?

De heer de Lamotte wenst nog te vernemen of het Rekenhof bij het uitvoeren van de audit van de CREG ook contact heeft gehad met de regionale energiemarktregulatoren.

Wat de evolutie in het personeelsbeleid van de CREG betreft, wenst de heer de Lamotte meer uitleg bij de door de CREG gepresenteerde slide 8. Wat is de stand van zaken van de aangekondigde hervormingen?

Antwoorden

De heer Philippe Roland, eerste voorzitter van het Rekenhof, gaat in zijn uiteenzetting in op een persartikel dat op woensdag 24 februari 2016 op de nieuwssite *Apache* werd geplaatst over het verloop van de door het Rekenhof uitgevoerde doorlichting van de CREG.

Over de inhoud van dat artikel kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt:

1° het artikel vertekent de betekenis van de tegensprekelijke procedure, doordat het de antwoorden die het Rekenhof in het raam van die procedure vraagt aan en ontvangt van de uitvoerende macht (administratieve diensten of ministers), gelijkstelt met “politieke druk”;

2° het gaat voorbij aan het feit dat de beslissingen van het Rekenhof collegiaal worden genomen, door te suggereren dat die beslissingen kunnen worden omzeild of beïnvloed door de persoonlijke tussenkomst van één van zijn leden, buiten de beraadslaging in de algemene vergadering van het Rekenhof om;

3° het artikel loochent de officiële en de institutionele aard van de correspondentie tussen het Rekenhof en de uitvoerende macht, door te laten uitschijnen dat het louter om correspondentie tussen personen gaat.

Wat is daarvan aan?

1° De tegensprekelijke procedure is een essentiële stap in elk doorlichtingsproces. Ze is verplicht, wordt bij elke doorlichting uitgevoerd en moet voldoen aan internationaal erkende normen; deze werden in het betwiste dossier op dezelfde wijze gevolgd als doorgaans het geval is.

2° Elk tekstvoorstel of voorstel om de tekst te wijzigen wordt (1) autonoom door de auditoren opgesteld (de auditoren werken in teamverband, onder de revisie van een eerste-auditeur-revisor en onder het toezicht van een eerste-auditeur-directeur), (2) voorgelegd aan de raadsheer-rapporteur die is aangewezen door de voorzitter van zijn Kamer (in dit geval een Nederlandstalige raadsheer) en medeondertekend door

M. de Lamotte demande encore si, dans le cadre de la réalisation de l’audit de la CREG, la Cour des comptes a aussi eu des contacts avec les régulateurs des marchés de l’énergie régionaux.

En ce qui concerne l’évolution de la politique du personnel de la CREG, le membre demande des explications au sujet de la dia n° 8 présentée par la CREG. Quel est l’état d’avancement des réformes annoncées?

Réponses

M. Philippe Roland, premier président de la Cour des comptes, consacre son intervention à l’article de presse, publié le mercredi 24 février 2016 sur le site internet d’information “Apache”, relatif au déroulement de l’audit que la Cour a consacré à la CREG.

On peut adresser au contenu de cet article les remarques suivantes:

1° il travestit le sens de la procédure contradictoire, en assimilant à des “pressions politiques”, les réponses que la Cour sollicite et reçoit de l’exécutif (administrations ou ministres) dans le cadre de ladite procédure;

2° il nie le caractère collégial des décisions de la Cour, en laissant entendre que celles-ci peuvent être contournées ou influencées par l’intervention individuelle de l’un de ses membres en dehors de la délibération de l’assemblée générale de la Cour;

3° il nie le caractère officiel et institutionnel de l’échange de correspondance entre la Cour et l’exécutif, en présentant cet échange comme étant le fait isolé de personnes.

Qu’en est-il en fait?

1° La procédure contradictoire est une étape essentielle dans tout processus d’audit. Elle est obligatoire, a lieu pour chaque audit, et obéit à des normes internationalement reconnues qui ont été suivies dans le dossier en cause de la même manière qu’elles le sont généralement.

2° Toute proposition de texte ou d’aménagement de texte est (1) établie par les auditores en toute autonomie (les auditores sont constitués en équipe, sous la révision d’un premier-auditeur-réviseur et sous la supervision d’un premier-auditeur-directeur), (2) soumise au conseiller-rapporteur désigné par le président de sa chambre (en l’occurrence, un conseiller néerlandophone), contresignée par un conseiller co-sectionnaire qui peut

de raadsheer-sectiegenoot die als schaduwrapporteur kan optreden (de beurtrol van de secties duurt telkens zes maanden), en (3) door de raadsheer-rapporteur voorgelegd aan de algemene vergadering, die collegiaal beraadslaagt. Over eventuele wijzigingsvoorstellen door een lid van het college moet op dezelfde manier binnen de algemene vergadering collegiaal worden beraadslaagd. Deze procedure wordt gevolgd in elke fase van de totstandkoming van het verslag.

De achtereenvolgende totstandkomingsfasen van het betwiste verslag (die worden bewaard in het Rekenhofdossier) geven derhalve niet alleen aan dat er geen enkele tussenkomst is geweest door andere dan de voor dat dossier geaccrediteerde actoren (de auditeurs, de raadsheer-rapporteur en de raadsheer-sectiegenoot, alsook de collegiaal beraadslagende algemene vergadering), maar ook dat de door het Rekenhof gehanteerde procedures bewerkstelligen dat een poging tot persoonlijke beïnvloeding vruchteloos zou zijn.

3° Alle correspondentie die volgt op een beslissing van de algemene vergadering van het Rekenhof, wordt voor het Rekenhof ondertekend door de eerste voorzitter of, bij diens afwezigheid, door de voorzitter en medeondertekend door de hoofdgriffier of zijn vervanger.

Op dezelfde wijze werd de correspondentie die het Rekenhof in dit dossier van de CREG heeft ontvangen, ondertekend door de voorzitter van het directiecomité en medeondertekend door een ander lid van dat comité.

Buiten die officiële correspondentie heeft het Rekenhof geen kennis van een enig ander contact, van welke aard ook, tussen het Rekenhof en de CREG dan de contacten tussen de auditeurs en hun contactpersonen bij de CREG in het kader van de uitvoering van de audit.

Inhoudelijk poogt het bewuste persartikel zijn geloofwaardigheid te ontleen aan de publicatie van een bijlage die wordt voorgesteld als een Rekenhofdocument voor intern gebruik.

Deze bijlage heeft als basis een voorontwerp van verslag dat dient voor een officieuze gedachtewisseling tussen het auditoraat van het Rekenhof en de CREG, alvorens het in de eerste fase wordt voorgelegd aan de raadsheer-rapporteur en aan de algemene vergadering; daarna wordt het officieel als ontwerpverslag overgezonden aan de CREG en aan de minister. Dat voorontwerp is op 23 juni 2015 in de vorm van een pdf-bestand per mail aan de CREG bezorgd, en haar vervolgens op 29 juni 2015, op vraag van de CREG, in Word-formaat toegestuurd.

faire fonction de contre-rapporteur (le tour de rôle des sections est d'une durée de six mois), et (3) soumise par le conseiller-rapporteur à l'assemblée générale, qui délibère collégialement. D'éventuelles propositions de modification par un membre du collège doivent de la même manière faire l'objet d'une délibération collégiale au sein de l'assemblée générale. Cette procédure est suivie à chaque stade de l'évolution du rapport.

Dès lors, non seulement les évolutions successives du rapport en cause, conservées dans le dossier de la Cour, montrent qu'aucune intervention n'a eu lieu en dehors de celle des intervenants accrédités du dossier (auditeurs, conseiller-rapporteur et co-sectionnaire, assemblée générale délibérant collégialement), mais les procédures d'application à la Cour ont pour effet qu'une tentative d'influence personnelle serait vaine.

3° Toute correspondance issue d'une décision de l'assemblée générale de la Cour est signée, pour la Cour, par le premier président ou, en son absence, le président, et cosignée par le greffier en chef ou son suppléant.

De même la correspondance reçue, dans le présent dossier, de la CREG, a été signée par la présidente du Comité de direction et cosignée par un autre membre de ce Comité.

Hors cette correspondance officielle, la Cour n'a connaissance d'aucun contact, de quelque nature que ce soit, qui aurait eu lieu entre la Cour et la CREG, autre que ceux établis entre les auditeurs de la Cour et leurs correspondants à la CREG dans le cadre de la réalisation de l'audit.

Le contenu de l'article en cause cherche à asseoir sa crédibilité au moyen de la publication d'une annexe présentée comme un document de la Cour réservé à usage interne.

Cette annexe a pour base un avant-projet de rapport, destiné à échange de vue officieux entre l'auditorat de la Cour et la CREG, avant soumission pour le premier tour au conseiller-rapporteur et à l'assemblée générale, pour envoi officiel, à titre de projet de rapport à la CREG et à la ministre. Cet avant-projet a été transmis par mail à la CREG sous format PDF le 23 juin 2015, et lui a ensuite été transmis, à sa demande sous format WORD le 29 juin 2015.

Op dat basisdocument werden toevoegingen aangebracht die het Rekenhof onbekend zijn. Het gaat daarbij om gemarkeerde passages, toevoegingen op de voor- en achterkant van het schutblad, 11 toegevoegde passages met het opschrift “voor intern gebruik”, 9 vermeldingen “tekst aanpassen op vraag Fauconnier – Ph. Roland”. Die vermeldingen zijn het Rekenhof onbekend en komen in geen enkel van zijn interne documenten voor.

Het document als bijlage bij het bewuste artikel is dus het resultaat van een interventie van buiten het Rekenhof, waar het Rekenhof geen rol in heeft gespeeld.

Tot besluit van zijn betoog wijst de spreker erop dat het Rekenhof er bewust voor heeft gekozen niet te reageren op de inhoud van dit artikel, hoe schokkend de erin vervatte aantijgingen ook kunnen overkomen. Bedoeling was dat artikel niet meer ruchtbaarheid te geven dan het verdient, maar ook de discretie en de terughoudendheid in acht te nemen die het Rekenhof traditiegetrouw hanteert in zijn contacten met de pers.

Bovendien werd het Rekenhof op de hoogte gebracht dat, tijdens haar zitting van 27 januari 2016, de Subcommissie “Rekenhof” had beslist het auditverslag over de CREG voor verder onderzoek op de commissieagenda te plaatsen.

Het Rekenhof had met andere woorden de zekerheid dat het Hof alle wenselijke informatie aan het Parlement zou kunnen verstrekken, de instantie die door het Rekenhof – zo wil de traditie – als eerste op de hoogte wordt gebracht van zijn mededelingen.

De heer Jozef Beckers, raadsheer bij het Rekenhof, geeft aan dat de meeste door de leden gestelde vragen betrekking hebben op aspecten die voortvloeien uit keuzes die de wetgever heeft gemaakt. Het feit bijvoorbeeld dat de voorzitter van de CREG over een beslissende stem beschikt in geval van een verdeelde stemming binnen het directiecomité, vloeit rechtstreeks voort uit de organische wet inzake de CREG.

Wie moet toezicht houden op het directiecomité van de CREG? Het zou bijvoorbeeld kunnen gaan om de FSMA, maar het gaat ook daar om een politieke keuze die niet het Rekenhof toekomt maar wel de wetgever.

Wat betreft de evenredige toewijzing van – met name persoonlijke – middelen aan de opdrachten, kan het Rekenhof zich moeilijk uitspreken omdat het niet over voldoende gegevens beschikt. De CREG zelf heeft het moeilijk het aantal personen en de vereiste bekwaamheden vast te stellen om alle opdrachten te kunnen

Ce document de base est agrémenté d’ajouts qui sont inconnus de la Cour. Il s’agit de surlignaison de certains passages, de mentions ajoutées au recto et au verso de la page de garde, de 11 passages ajoutés, intitulés “note à usage interne”, et de 9 mentions “adapter le texte à la demande de Fauconnier – Ph. Roland”. Ces mentions sont inconnues de la Cour, et ne figurent sur aucun de ses documents internes.

Le document annexé à l’article incriminé est donc le produit d’une intervention extérieure à la Cour et étrangère à celle-ci.

L’intervenant clôt son intervention en précisant que la Cour a délibérément choisi de ne pas réagir au contenu de cet article, aussi choquantes que puissent être les allégations qu’il contient, d’une part afin de ne pas lui donner un écho immérité, et, d’autre part, en raison de la tradition de discrétion et de réservé de la Cour dans ses relations avec la presse.

De plus, la Cour était informée de ce que, en séance du 27 janvier 2016, la sous-commission Cour des comptes avait décidé de porter à son ordre du jour l’examen de l’audit consacré à la CREG.

La Cour avait donc l’assurance de pouvoir donner toutes les informations souhaitables au Parlement, à qui elle réserve traditionnellement la priorité de ses communications.

M. Jozef Beckers, conseiller à la Cour des comptes, indique que la plupart des questions posées par les membres ont trait à des éléments qui découlent des choix opérés par le législateur. Par exemple, le fait que le président de la CREG dispose d’une voix prépondérante en cas de vote partagé au sein du comité de direction découle directement de la loi organique de la CREG.

Qui doit exercer le contrôle sur le comité de direction de la CREG? Il pourrait s’agir, par exemple, de la FSMA, mais il s’agit là également d’un choix politique qui n’appartient pas à la Cour des comptes mais au législateur.

En ce qui concerne l’adéquation des moyens – notamment humains – aux missions, il est difficile pour la Cour des comptes de se prononcer, en l’absence de données suffisantes. La CREG elle-même est confrontée à la difficulté de définir le nombre de personnes et les compétences requises pour répondre à l’ensemble

vervullen die haar zijn toevertrouwd, te meer omdat die van veranderende aard zijn.

De financiering middels een vaste dotatie in plaats van via, noodzakelijkerwijs fluctuerende en onvoorzienbare, bij de consumenten te innen bijdragen, is waarschijnlijk het overwegen waard. Die keuze komt de wetgever toe en niet het Rekenhof.

De kwestie van de detachering van personeelsleden van de CREG naar ministeriële kabinetten is niet aan bod gekomen in de slotversie van het verslag, voornamelijk omdat de wetgever zelf het niet nodig heeft geacht die mogelijkheid op te heffen.

Het normatieve kader op basis waarvan de audit is gevoerd, wordt uiteengezet op bladzijde 15 en 16 van het verslag van het Rekenhof, waarnaar de spreker verwijst.

Wat de methodologie betreft, dient te worden onderstreept dat het Rekenhof zelf zijn auditmethode op het terrein bepaalt, alsook de fasen van de audit, met name wat de uit te voeren interviews betreft (het Hof bepaalt zelf wie het interviewt en wijst ook zelf de contactpersonen aan binnen de instelling die ze doorlicht).

Er kan niet genoeg worden benadrukt hoe belangrijk het is een instelling die wordt doorgelicht, toe te staan mee te werken aan het auditproject! *In casu* heeft de CREG ruimschoots geantwoord, wat zich heeft vertaald in een gedocumenteerd en evenwichtig auditverslag. De uitwisselingen die hebben plaatsgevonden, hebben er onder andere voor gezorgd dat de implicaties van de meer consensuele benadering van het huidige directieteam van de CREG beter worden bevat.

Wat tot slot de vraag naar de contacten van het Rekenhof met de gewestregulatoren betreft, geeft de spreker aan dat die beperkt waren tot enkele vragen – per e-mail – over de samenwerking tussen de CREG en de gewestregulatoren. Het Rekenhof heeft daarentegen meer informatie uitgewisseld met de FOD Economie, en meer in het bijzonder met de algemene directie Energie.

De heer Koen Locquet, directeur Algemene zaken van de CREG, gaat in op het vraagstuk van de financiering van de CREG.

De financiering van de CREG wordt thans gewaarborgd door de federale bijdrage ten laste van de eindverbruiker. Om een budget ten belope van 14,2 miljoen euro van geldmiddelen te voorzien, wordt de federale bijdrage berekend op basis van de hoeveelheden die tijdens het aan het boekjaar voorafgaande jaar zijn

des missions qui lui sont confiées, d'autant que celles-ci présentent un caractère évolutif.

Le financement par la voie d'une dotation fixe plutôt que par le biais de cotisations, nécessairement fluctuantes et imprévisibles, prélevées sur les consommateurs serait sans doute une option à envisager. C'est un choix qui appartient au législateur et non à la Cour des comptes.

La question des détachements de membres du personnel de la CREG auprès de cabinets ministériels n'a pas été abordée dans la version finale du rapport, essentiellement parce que le législateur lui-même n'a pas estimé devoir supprimer cette possibilité.

Le cadre normatif sur lequel l'audit a été mené est explicité aux pages 15 et 16 du rapport de la Cour des comptes, auquel renvoie l'orateur.

Sur le plan méthodologique, il convient de souligner que la Cour des comptes détermine elle-même sa méthode d'audit sur le terrain et les étapes de l'audit, notamment en ce qui concerne les interviews à mener (c'est la Cour qui détermine qui elle interviewe, de même qu'elle désigne elle-même les personnes de contact au sein de l'institution auditée).

On ne dira jamais assez l'intérêt qu'il y a à permettre à l'institution auditée de répondre au projet d'audit! En l'espèce, la CREG a abondamment répondu, ce qui a permis d'aboutir à un rapport d'audit documenté et équilibré. Les échanges qui sont intervenus ont notamment permis de mieux cerner les implications de l'approche davantage consensuelle de l'actuelle équipe dirigeante de la CREG.

Enfin, en ce qui concerne la question des contacts que la Cour a eu avec les régulateurs régionaux, l'intervenant indique que ces contacts se sont limités à poser quelques questions – par mail – au sujet de la collaboration entre la CREG et les régulateurs régionaux. La Cour a par contre eu davantage d'échanges avec le SPF Économie, et la DG Énergie en particulier.

M. Koen Locquet, directeur des affaires générales de la CREG, développe la question du financement de la CREG.

Le financement de la CREG est, à l'heure actuelle, assuré par le biais de la contribution fédérale mise à charge du consommateur final. Pour alimenter un budget de 14,2 millions d'euros, la contribution fédérale est calculée sur la base des volumes consommés l'année précédant l'exercice comptable. Ce mécanisme peut

verbruikt. Met dat mechanisme kan men uiteraard voor verrassingen komen te staan, vooral als het verbruik van het ene jaar op het ander daalt.

Die daling kan verschillende oorzaken hebben: naast een trendmatige daling van het verbruik zijn er de weersomstandigheden, die van jaar tot jaar verschillen, en het feit dat de elektriciteitsproductie nog meer wordt gedecentraliseerd – waardoor het aandeel van de aan het vervoer via het net gekoppelde financiering kleiner wordt.

Een ander probleem is dat van de degressiviteit, wanneer meer dan 20 MWh/jaar aan een professionele verbruikslocatie wordt geleverd. Voor die degressiviteit is er een compensatiemechanisme ten voordele van de CREG, maar dat kan slechts worden toegepast als de nodige informatie aan de CREG wordt doorgespeeld, wat niet altijd het geval is.

Dat alles heeft tot gevolg dat het voor de CREG al maar moeilijker wordt om correcte prognoses te maken voor de van jaar tot jaar wisselende financiering van de CREG, en leidt voor haar tot weerkerende liquiditeitsproblemen, temeer daar de reserves van de CREG beperkt zijn (zij zijn vastgesteld op slechts 15 % van haar begroting, wat vrij weinig is in vergelijking met wat algemeen voor dat soort instellingen wordt uitgetrokken). De CREG vindt dat het nuttig dat ze zich, indien nodig en in geval van liquiditeitsproblemen tot de Thesaurie kan wenden via een bestaande kredietlijn, hetgeen evenwel het structureel probleem niet verhelpt en slechts een ultiem vangnet is.

Wat de bevoegdheden van de CREG inzake onderzoek en sanctionering betreft, erkent de spreker problemen die voortvloeien uit de wetteksten waarop de bevoegdheden van de CREG zijn gebaseerd. Die zouden moeten worden herzien om haar slagkracht te verhogen.

Wat de bekendmaking van de documenten en beslissingen van de CREG betreft, geeft de spreker aan dat de maatregel in de toekomst voor alle documenten geldt die in de vraag aan bod komen. De vraag om het principe van de bekendmaking en van de ruimste bekendmaking ook uit te breiden tot de adviezen uit het verleden, stuit op een juridisch bezwaar. Op grond van het toen geldende huishoudelijk reglement werden in het verleden niet alle adviezen (en andere akten) gepubliceerd. In dergelijke gevallen achtte het directiecomité van de CREG het niet steeds nodig om naar de eventuele vertrouwelijkheid van informatie te polsen. Deze adviezen of andere akten thans bekendmaken zonder een dergelijke vertrouwelijkheids-check, zou

évidemment créer des surprises, surtout en cas de baisse de la consommation d'une année à l'autre.

Cette baisse peut avoir différentes causes: à côté de la baisse tendancielle de la consommation, on peut citer les conditions climatiques, variables d'une année à l'autre, et le fait que la production d'électricité tend à être davantage décentralisée – ce qui réduit la part du financement liée au transit sur le réseau.

Un autre problème est celui de la dégressivité prévue lorsqu'une quantité supérieure à 20 MWh/an est fournie à un site de consommation pour usage professionnel. Cette dégressivité fait l'objet d'un mécanisme de compensation au profit de la CREG, mais celui-ci ne peut s'appliquer que si l'information nécessaire est répercutée à la CREG, ce qui n'est pas toujours le cas.

Tout ceci a pour conséquence qu'il devient de plus en plus difficile de faire des projections correctes en ce qui concerne le financement de la CREG d'une année à l'autre, et conduit à des problèmes récurrents de liquidités pour la CREG, d'autant que les réserves de la CREG sont limitées (elles ont été fixées à seulement à 15 % de son budget, ce qui est comparativement peu si on considère ce qui est généralement prévu pour des institutions du même type). La CREG estime qu'il serait utile, si nécessaire et en cas de problèmes de liquidités, qu'elle puisse se tourner vers le Trésor via une ligne de crédit existante, ce qui ne résoudrait cependant pas le problème structurel et ne constitue qu'un filet de sécurité ultime.

En ce qui concerne les pouvoirs d'enquête et de sanction dont dispose la CREG, l'intervenant reconnaît des problèmes, qui découlent des textes légaux qui organisent les pouvoirs de la CREG. Ces derniers devraient être revus afin d'augmenter l'effectivité de l'action de la CREG.

En ce qui concerne la question relative à la publication des actes et décisions de la CREG, l'intervenant précise que la mesure concerne, pour le futur, tous les actes évoqués dans la question. En ce qui concerne la demande d'étendre le principe de la publication et de la publicité la plus large également aux avis rendus dans le passé, cette demande se heurte à un obstacle juridique. Sur la base du règlement d'ordre intérieur en vigueur à l'époque, on ne publiait pas, dans le passé, tous les avis (et autres actes). Dans des cas pareils, le comité de direction de la CREG n'estimait pas nécessaire de faire un sondage sur la confirmation éventuelle des informations. Publier ces avis ou autres actes maintenant sans contrôler une telle confidentialité pourrait causer

juridisch problemen kunnen opleveren. De te volgen procedure is nu duidelijk omschreven in het door het huidige Directiecomité herwerkte huishoudelijk reglement.

Wat ten slotte de deontologie betreft, geeft de spreker aan dat binnen de CREG een werkgroep werd opgericht die ermee belast is voorstellen uit te werken, onder meer op basis van ervaringen in het buitenland. Deze werkgroep zou na de zomer zijn conclusies moeten uitbrengen.

Mevrouw Marie-Pierre Fauconnier, voorzitter van de CREG, wenst er allereerst op te wijzen dat de door het Rekenhof uitgevoerde auditprocedure, wat de CREG betreft, geheel regelmatig is verlopen: de audit werd gedaan volgens de regels van de kunst en heeft vanwege de CREG geen aanleiding gegeven tot andere dan louter officiële opmerkingen. De spreekster ziet de audit van het Rekenhof als een kans om de werking van de instelling waarvan zij de voorzitter is, te verbeteren.

Van de vele voorstellen die werden geformuleerd om het bestuur van de CREG te verbeteren, is de oprichting van een raad van toezicht, naar het voorbeeld van artikel 48 van de FSMA-wet (de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten), zeer zeker het overwegen waard. Er kan ook worden gedacht aan een periodieke audit door het Rekenhof of aan een interne auditprocedure, met de verplichting om verslag uit te brengen bij de Kamer.

Wat de besluitvorming binnen het directiecomité van de CREG aangaat, zijn de regels vastgesteld in het huishoudelijk reglement van het comité. Het huidige team heeft aan de werkingsregels van het directiecomité geen enkele wijziging aangebracht.

Er is vaak gewag gemaakt van een ommekeer bij het huidige directiecomité, in vergelijking met de houding van het vorige team, onder meer wat de omzetting van het “derde energiepakket” betreft.

In werkelijkheid heeft de CREG – nog onder het vorige directiecomité – slechts akte genomen van de afwijzing van het beroep dat ze bij het Grondwettelijk Hof had ingesteld tegen de wet van 8 januari 2012 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen; die wet beoogde onder meer de omzetting van het derde energiepakket (zie arrest nr. 117/2013 van 7 augustus 2013 van het Grondwettelijk Hof, waarin het Hof weliswaar enkele wetsbepalingen vernietigt, maar tegelijk de CREG grotendeels in het ongelijk stelt). De klacht die de CREG bij de Europese Commissie indiende, werd dan weer in

des problèmes juridiques. La procédure à suivre est maintenant clairement décrite dans le règlement d'ordre intérieur révisé par le comité de direction actuel.

Enfin, s'agissant de la déontologie, l'orateur indique qu'un groupe de travail a été mis en place au sein de la CREG pour élaborer des propositions, notamment sur la base des expériences observées à l'étranger. Ce groupe de travail devrait rendre ses conclusions après l'été.

Mme Marie-Pierre Fauconnier, présidente de la CREG, tient tout d'abord à préciser que le processus d'audit mené par la Cour des comptes a été, en ce qui concerne la CREG, parfaitement régulier: l'audit, mené selon les règles de l'art, n'a donné lieu de la part de la CREG à aucune intervention autre qu'à titre officiel. L'intervenante considère que l'audit de la cour des comptes constitue pour l'institution qu'elle préside une opportunité pour en améliorer le fonctionnement.

Parmi les nombreuses pistes suggérées en vue d'améliorer la gouvernance de la CREG, la mise en place d'un comité de surveillance, sur le modèle de l'article 48 de la loi organique de la FSMA (la loi du 2 août relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers), mérite très certainement d'être étudiée. On peut également prévoir un audit périodique de la Cour des comptes ou une procédure d'audit interne, avec obligation de faire rapport à la Chambre.

En ce qui concerne le processus de décision au sein du comité de direction de la CREG, les règles sont fixées dans le règlement d'ordre intérieur du comité. Aucune modification n'a été apportée par l'équipe actuelle aux règles de fonctionnement du comité de direction.

On a beaucoup évoqué un revirement de l'actuel comité de direction, par rapport à l'attitude de l'ancienne équipe, notamment dans le dossier de la transposition du “troisième paquet Énergie”.

En réalité, la CREG – encore sous le précédent comité de direction – n'a fait que prendre acte de l'échec du recours qu'elle a introduit devant la Cour constitutionnelle contre la loi du 8 janvier 2012 portant modifications de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisation, laquelle visait notamment à transposer le “troisième paquet Énergie” (voir l'arrêt n° 117/2013 du 7 août 2013 de la Cour constitutionnelle, qui annule quelques dispositions de la loi mais donne tort, pour l'essentiel, à la CREG). De même, la plainte déposée par la CREG auprès de la Commission européenne a été classée sans suite en février 2013,

februari 2013 geseponeerd; ook daarvan kon de CREG alleen maar akte nemen. Het gaat dus eigenlijk niet op te stellen dat de CREG of het directiecomité hun koers hebben gewijzigd; ze konden gewoon niet om de institutionele en juridische realiteit heen.

Algemeen heeft de meer “consensusgerichte” aanpak van de huidige directie tot enkele commentaren geleid. Wat dat betreft, moet worden beklemtoond dat de CREG de wetgeving waarop ze toezicht houdt en waarvan ze de inachtneming waarborgt, onverkort respecteert. De CREG gaat bij voorkeur collegiaal de dialoog aan met de actoren van de energiesector; eerst hoort ze de partijen en pas in tweede instantie treedt ze op als “politieagent”, niet omgekeerd. Volgens de spreekster biedt deze aanpak een meerwaarde. In dat verband verwijst ze naar het *upstream* voorkomen van het conflict met FEBEG over de nieuwe tariefmethode van de CREG: door met FEBEG te praten, kwam men tot het besef dat slechts één welbepaald punt in dit dossier een probleem deed rijzen, met name de informatie over de overlopende rekening van Fluxys. Nadat dat probleem via communicatie was weggewerkt, heeft FEBEG afgezien van het instellen van hoger beroep, dat, ongeacht de uitkomst, afbreuk had gedaan aan de tariefzekerheid.

Zoals het Rekenhof heeft gesuggereerd, zal de kalender van de recurrente ontmoetingen met de sector worden bekendgemaakt om de werking van de CREG nog transparanter te maken.

Het principe van het rotatiesysteem voor de leden van het directiecomité (als alternatief voor de huidige regeling waarbij het directieteam integraal wordt vervangen) kan daarentegen alleen door de wetgever worden geregeld, die in voorkomend geval de organieke regels van de CREG dient te wijzigen.

Wat het nieuwe HR-beleid betreft, gaat het om een nog steeds lopend project – dat in de ogen van de CREG prioritair is. Op 24 maart 2016 werd aan het directiecomité een nota van de heer Koen Locquet voorgesteld waarin de nieuwe krijtlijnen ter zake worden geschetst. Vooralsnog kan geen precieze kalender worden aangegeven; de kalender voor de tenuitvoerlegging van dat nieuwe beleid zal begin 2017 bekend zijn.

Aangaande meer bepaald het aanwervingsbeleid doet de CREG nu al in de meeste gevallen een beroep op de diensten van SELOR, behalve als via die weg geen enkele kandidaat wordt gevonden (vooral voor heel specifieke functieprofielen).

ce dont la CREG n’a pu que prendre acte. On ne peut donc à proprement parler d’un revirement dans le chef de la CREG ou dans le chef de son comité de direction: la réalité institutionnelle et juridique s’est simplement imposée à elle.

De manière générale, l’approche plus “consensuelle” de l’actuelle direction a donné lieu à quelques commentaires. Sur ce point, il convient de souligner que la CREG respecte entièrement la législation dont elle assure la surveillance et le respect. C’est en toute collégialité que la CREG privilégie le dialogue avec les acteurs de l’énergie; elle entend d’abord les parties puis agit comme gendarme du secteur, et non l’inverse. L’intervenante estime que cette approche est porteuse d’une plus-value et cite, à titre d’exemple, le conflit qui a pu être évité en amont avec la FEBEG concernant la nouvelle méthodologie tarifaire de la CREG: en dialoguant avec la FEBEG, on a pu se rendre compte que seul un point précis posait problème dans ce dossier, à savoir l’information relative au compte de régularisation de Fluxys; après que ce point a été clarifié, par la voie du dialogue, la FEBEG a renoncé à introduire un recours qui, quelle qu’en aurait été l’issue, aurait nuit à la sécurité tarifaire.

Afin d’améliorer encore la transparence du fonctionnement de la CREG, le calendrier des rencontres récurrentes avec le secteur sera publié, comme suggéré par la Cour des comptes.

Le principe de la rotation des membres du comité de direction (à l’encontre du système actuel de remplacement intégral de l’équipe dirigeante) ne peut par contre être réglé que par le législateur, à qui il appartient, le cas échéant, de modifier les règles organiques de la CREG.

En ce qui concerne la nouvelle politique des ressources humaines, il s’agit d’un chantier – prioritaire aux yeux de la direction de la CREG – toujours en cours. Une note de M. Koen Locquet qui définit les nouvelles orientations en cette matière a été présentée devant le comité de direction le 24 mars 2016. Aucun calendrier précis ne peut être indiqué à ce stade, le calendrier de l’implémentation de cette nouvelle politique sera connu au début de 2017.

S’agissant plus particulièrement de la politique de recrutement, la CREG, à l’heure actuelle, recourt déjà dans la majorité des cas aux services du SELOR, sauf lorsqu’aucun candidat ne peut être trouvé par ce canal (cela concerne essentiellement des profils très spécifiques).

Het vraagstuk van de detacheringen werd onder de aandacht gebracht. Men dient voor ogen te houden dat de detacheringen bij de ministerkabinetten een echte meerwaarde bieden, zowel voor de regulator als voor de teams die de regering bijstaan bij de uitstippeling van haar beleid. De CREG is overigens niet de enige onafhankelijke instantie die detacheringen toestaat en dat is altijd al het geval geweest van bij de oprichting van de CREG. De aspecten in verband met de inachtneming van de onafhankelijkheid van de instantie worden in elk geval geregeld in een aanhangsel bij de arbeidsovereenkomst, voor de duur van de detachering. Ten slotte is het uiteindelijk de zaak van de wetgever om te oordelen of detacheringen al dan niet moeten worden toegestaan; in de huidige stand van de teksten zijn detacheringen nog altijd toegestaan.

In de audit van het Rekenhof wordt de gebrekkige interne communicatie bij de instelling met de vinger gewezen. Dat klopt. De CREG is zich daar van bewust en heeft een actieplan opgestart dat voorziet in de oprichting, tegen half 2017, van een intern platform voor informatie-uitwisseling. Voorrang wordt momenteel gegeven aan de update van de website (die al van 15 jaar geleden dateert).

Als besluit stelt de spreekster voor dat, in een nabije toekomst, in de Kamer verslag wordt uitgebracht over de follow-up van de audit van het Rekenhof en over de vorderingen van de verschillende projecten ter verbetering van de werking van de CREG.

De heer Laurent Jacquet, directeur voor de controle op de prijzen en de rekeningen van de CREG, onderstreept dat het verwijt dat soms wordt gemaakt ten aanzien van het huidige team met betrekking tot zijn meer consensuele benadering, zijn onafhankelijkheid niet aantast en het niet verhindert tastbare en becijferbare resultaten te boeken in het voordeel van de Belgische consumenten.

Als voorbeelden noemt hij:

- de verkregen verlaging van 7 % op de Fluxys-tarieven voor de periode 2015-2019;
- de beslissing om de productiviteits- en efficiëntiewinsten in de transmissienetwerken, evenredig te verdelen tussen de TNB's en de consumenten;
- de beperking van de lonen van de directiecomités bij de TNB's (met een afstemming op wat gebruikelijk is in Frankrijk en Nederland);

La question des détachements a été quelque peu montée en épingle. Il faut être conscient que les détachements auprès des cabinets ministériels apportent une réelle plus-value, aussi bien pour le régulateur que pour les équipes qui assistent le gouvernement dans l'élaboration de sa politique. Par ailleurs, la CREG n'est pas le seul organisme indépendant qui autorise les détachements et cela a toujours été le cas depuis la création de la CREG. Les aspects liés au respect de l'indépendance de l'institution sont réglés, dans chaque cas, par un avenant au contrat de travail pour la durée du détachement. Enfin, c'est en définitive au législateur qu'il appartient de juger si les détachements doivent être autorisés ou non; en l'état actuel des textes, les détachements restent permis.

La communication interne à l'institution a été pointée comme étant lacunaire dans l'audit de la Cour des comptes. Ce point est exact, la CREG en est consciente et a lancé un plan d'action, prévoyant la mise sur pied, vers la mi-2017, d'une plate-forme interne pour l'échange d'information. La priorité a été donnée à la rénovation du site web (qui date déjà de quinze ans).

En guise de conclusion, l'intervenante propose de rendre compte à la Chambre, dans un futur proche, du suivi de l'audit de la Cour des comptes et de l'état d'avancement des divers projets visant à améliorer le fonctionnement de la CREG.

M. Laurent Jacquet, directeur du contrôle des prix et des comptes de la CREG, souligne que le grief parfois adressé à l'actuelle équipe concernait son approche davantage consensuelle ne nuit pas à son indépendance et ne l'empêche pas d'engranger des résultats tangibles et chiffrables au bénéfice des consommateurs belges.

Il cite, à titre d'exemple:

- la baisse obtenue de 7 % des tarifs de Fluxys pour la période 2015-2019;
- la décision d'affecter les gains de productivité et d'efficacité dans les réseaux de transport à parité entre les GRT et les consommateurs;
- le plafonnement des rémunérations au sein des comités de direction des GRT (avec un alignement sur ce qui se pratique en France et aux Pays-Bas);

— een beperking van de kosten van de steun aan de offshore windmolenparken (een daling van gemiddeld 138 €/MWh naar 130 €/MWh);

— wat de Elia-tarieven betreft, terwijl Elia die wou verhogen met 6 % voor de periode 2016-2019, heeft de CREG een daling verkregen van 2,5 % ten opzichte van de in 2015 gehanteerde prijzen; dat komt neer op 300 miljoen euro minder in vergelijking met de oorspronkelijke vraag.

De spreker geeft ten slotte aan dat het overleg met de gewestregulatoren in principe beperkt is tot de formele samenwerking die nodig is voor de behandeling van de Europese vraagstukken. In de praktijk is echter een informele raadpleging met de gewestregulatoren tot stand gekomen binnen FORBEG; in de toekomst zullen die uitwisselingen worden voortgezet met nog meer openbaarheid en transparantie.

De heer Andreas Tirez, directeur Technische Werking van de Markten bij de CREG, preciseert dat de voorzitter van het directiecomité inderdaad een doorslaggevende stem heeft. De reden hiervoor is niet om meer macht toe te kennen aan de voorzitter van het Directiecomité, maar om blokkeringen bij staking van stemming te voorkomen. Zoals door het Rekenhof aangehaald is een gevaar voor machtsconcentratie groter bij een kleiner directiecomité. Een mogelijke oplossing om hieraan te verhelpen bestaat erin om de doorslaggevende stem aan het bevoegde lid van het directiecomité te geven. Op die manier wordt een mogelijke permanente machtsconcentratie door de voorzitter van het Directiecomité met een ander lid van het Directiecomité doorbroken. Bovendien is dit ook efficiënter gezien bij staking van stemmen de doorslaggevende stem bij het bevoegde lid van het directiecomité ligt, die omwille van zijn expertise aangesteld is voor de functie. Hij keurt de idee goed om een orgaan voor externe controle op te richten, waaraan bijvoorbeeld een verzoek van een lid van het directiecomité zou kunnen worden voorgelegd.

Replieken

Voor de heer Jean-Marc Delizée (PS) heeft deze bespreking het belang duidelijk gemaakt van de audit van het Rekenhof.

Aangaande de kleine polemiek rond de omstandigheden waarin de audit werd uitgevoerd, vindt hij dat het uiteindelijk gaat om een storm in een glas water.

De heer Bert Wollants (N-VA) onderstreept dat meerdere denksporen in de audit van het Rekenhof een

— une réduction du coût du soutien aux parcs éoliens off shore (qui passe de 138€/MWh à 130 €/MWh en moyenne);

— en ce qui concerne les tarifs d'Elia, alors qu'Elia souhaitait les augmenter de 6 % pour la période 2016-2019, la CREG a obtenu une baisse de 2,5 % par rapport aux tarifs pratiqués en 2015; cela représente 300 millions d'euros en moins par rapport à la demande initiale.

L'orateur indique enfin que la concertation avec les régulateurs régionaux se limite, en principe, à la collaboration formelle nécessaire au traitement des questions européennes. Toutefois, dans la pratique, une consultation informelle avec les régulateurs régionaux s'est instaurée au sein du forum FORBEG; à l'avenir, ces échanges vont se poursuivre avec davantage de publicité et de transparence.

M. Andreas Tirez, directeur du fonctionnement technique des marchés de la CREG, précise que la présidente du comité de direction dispose effectivement d'une voix prépondérante. Ce principe vise non pas à accorder plus de pouvoir à la présidente du comité de direction, mais à éviter les blocages en cas d'égalité des voix. Comme le mentionne la Cour des comptes, le risque de concentration du pouvoir est plus important dans des petits comités de direction. Pour remédier à ce problème, une solution consisterait à donner cette voix prépondérante au membre du comité de direction compétent en la matière. Ainsi, une éventuelle concentration permanente de pouvoir dans les mains de la présidente du comité de direction avec un autre membre du comité de direction ne serait plus possible. En outre, ce procédé est plus efficace car, en cas d'égalité des voix, la voix prépondérante reviendrait au membre compétent du Comité de direction, qui a été désigné à cette fonction pour son expertise. Il approuve l'idée de mettre sur pied un organe de contrôle externe, qui pourrait par exemple être saisi à la demande d'un membre du comité de direction.

Répliques

Pour M. Jean-Marc Delizée (PS), la présente discussion a mis en évidence l'importance du travail d'audit réalisé par la Cour des comptes.

Concernant la petite polémique autour des conditions dans lesquelles l'audit a été réalisé, il estime qu'il ne s'agit en fin de compte que d'une tempête dans un verre d'eau.

M. Bert Wollants (N-VA) souligne que nombre de pistes avancées dans l'audit de la Cour nécessitent

wetgevingsinitiatief vergen. Voor de rest is het de taak van het directiecomité om toe te zien op meer transparantie in de werking van de CREG.

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) roept de minister van Energie op een initiatief te nemen met het oog op de wijziging van de organieke wet op de CREG in de zin van de audit van het Rekenhof.

De heer Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen) heeft begrip voor de terughoudendheid van de CREG, op grond van het behoud van de vertrouwelijkheid, om alle stukken en adviezen uit het verleden publiek te maken. Niettemin verzoekt hij de CREG geval per geval te onderzoeken welke stukken kunnen worden vrijgegeven zonder de genoemde vertrouwelijkheid in gevaar te brengen.

une initiative législative. Pour le surplus, c'est au comité de direction de veiller à améliorer la transparence du fonctionnement de la CREG.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) appelle la ministre de l'Énergie à prendre l'initiative en vue de modifier la loi organique de la CREG dans le sens indiqué par l'audit de la Cour des comptes.

M. Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen) dit pouvoir comprendre les réticences de la CREG à rendre publics tous les actes et avis rendus dans le passé, au nom de la préservation de la confidentialité. Il invite toutefois la CREG à étudier au cas par cas les actes qui pourraient être rendus publics sans attenter à ladite confidentialité.

BIJLAGEN

ANNEXES

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG)

Commissie Bedrijfsleven en Subcommissie Rekenhof - 12 april 2016

1

1. Situering

- CREG: federale regulator van de elektriciteits- en de gasmarkt:
 - ✓ Sterk toegenomen autonomie sinds 2012 (derde Europees energiepakket);
 - ✓ Geen toezicht van de minister -verantwoording aan Parlement.
- Onderzoeksvragen:
 - ✓ Vervult de CREG de rol van regulator?
 - ✓ Kan de CREG haar doelstellingen efficiënt halen?
 - ✓ Werkt de CREG onafhankelijk, onpartijdig en transparant?
 - ✓ Legt de CREG de nodige verantwoording af?
 - ✓ Werkt de CREG samen met andere actoren?

Commissie Bedrijfsleven en Subcommissie Rekenhof - 12 april 2016

2

1. Situering

- Rekenhof onderzocht de middelen, activiteiten en prestaties van de CREG en het institutionele en juridische kader waarbinnen de CREG werkt (vooral regelgeving).
- Geen onderzoek van concrete beslissingen of adviezen van de CREG.
- Methoden: documentenanalyse; regelgeving, interne documenten CREG, publieke rapportering. Interviews en bevragingen van CREG, FOD Economie en regionale energieregulators.
- Normenkader: voornamelijk internationale normen voor regulators. Europese richtlijnen zijn bindende normen.

2. Tijdslijn

22 okt 2014	Officiële aankondiging audit (minister, CREG, FOD).
20 nov 2014	Take-off gesprek CREG.
nov 2014 – jun 2015	Uitvoering audit. Opmaak voorontwerp auditverslag.
23 jun 2015	Voorontwerp naar CREG voor eerste feedback (mail: pdf, Word).
8 jul 2015	Feedback CREG (mail).
jul – aug 2015	Opmaak ontwerpverslag, vertaling, redactioneel nazicht
2 sep 2015	Goedkeuring ontwerpverslag door AV van het Rekenhof. Naar minister, CREG, FOD (brief).
sep – okt 2015	Ontvangst antwoordbrieven minister, CREG en FOD (als bijlage bij eindverslag opgenomen, pp. 73-80).
12 nov 2015	Goedkeuring eindverslag door AV van het Rekenhof.

Commissie Bedrijfsleven en Subcommissie Rekenhof - 12 april 2016

4

3. Conclusies :doelen, taken, bevoegdheden

- Doelstellingen en taken conform Europese richtlijnen.
- Adviserende taak onvoldoende geregeld.
- CREG voert haar taken uit, soms in samenwerking met bv. Belgische Mededingingsautoriteit (BMA).
- Ingebrekestelling omzetting Europese richtlijnen, onder meer over bevoegdheden CREG (bindende besluiten nemen, sanctiebevoegdheid, tariefbevoegdheid).
- Inspectiebevoegdheden CREG niet uitvoerbaar en sancties weinig efficiënt en afschrikkend.

4. Conclusies: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

4.1 *Financiering*

- Wijze van inning draagt bij tot onafhankelijkheid CREG;
- Geen gedetailleerde inschatting werklast en nodige werkmiddelen;
- Moeilijk beheersbare fluctuaties ontvangsten en cashpositie → volledige benutting budget niet mogelijk;
- Bijkomende opdrachten (beheer fondsen) die niet tot kerntaken behoren.

Commissie Bedrijfsleven en Subcommissie Rekenhof - 12 april 2016

6

4. Conclusies: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

4.2 *Onafhankelijkheid en onpartijdigheid*

Nieuw directiecomité: beleidswijziging, consensusgericht.

Binnen discretionaire bevoegdheid: geen oordeel Rekenhof hierover.

CREG voldoet globaal aan normen onafhankelijkheid, maar volgende vaststellingen:

- Directiecomité:
 - ✓ Machtsconcentratie (bundeling uitvoerende en beheerstaken);
 - ✓ Aanstelling door regering;
 - ✓ Door EU opgelegd roulatieprincipe niet gerespecteerd.

Commissie Bedrijfsleven en Subcommissie Rekenhof - 12 april 2016

7

4. Conclusies: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

4.2 Onafhankelijkheid en onpartijdigheid (vervolg)

- Adviesraad Gas en Elektriciteit nog verbonden met CREG.
- CREG schenkt weinig aandacht aan:
 - ✓ Verbod aandelenbezit energiesector;
 - ✓ Mogelijke belangenvermenging externe medewerkers;
 - ✓ Openbaarheid en bijhouden van contacten met sector en overheid (gevaar voor “regulatory capture”, misverstanden, intern wantrouwen).

4. Conclusies: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

4.3 *Transparantie*

- CREG weigerde adviezen te publiceren en aan het Parlement over te leggen: niet verenigbaar met vereisten inzake transparantie.
 - ✓ Volgens nieuw huishoudelijk reglement (dec 2015) worden ook adviezen gepubliceerd;
 - ✓ Stap vooruit inzake transparantie.
- Nieuwe richtlijnen inzake vertrouwelijke gegevens (aug 2015). Toepassing in de praktijk moet worden afgewacht.

4. Conclusies: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

4.4 Verantwoording

CREG voldoet aan wettelijke verplichtingen. Enkele vaststellingen:

- Parlement krijgt weinig info over:
 - ✓ het bereiken van doelstellingen en impact;
 - ✓ interne aansturing en toezicht, kwaliteitsbewaking.
- Geen externe evaluaties (uitgezonderd financiële controles).

4. Conclusies: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

4.5 Beroepsmogelijkheden en geschillen

- Nieuw directiecomité: preventieve houding inzake geschillen. Binnen discretionaire bevoegdheid, maar noodzaak maximale transparantie.
- Belangen alle betrokkenen, bv. verbruikers, moeten steeds optimaal worden verdedigd.

4.6 Samenwerking

- Geen aanwijzingen van problemen bij samenwerking nationaal en internationaal.
- Samenwerking met regionale energieregulators binnen FORBEG wel onvoldoende transparant en formeel.

Commissie Bedrijfsleven en Subcommissie Rekenhof - 12 april 2016

11

5. Conclusies: organisatiebeheersing

- Personeelsbeleid:
 - ✓ onvoldoende inzicht op nodige mankracht en competenties;
 - ✓ Geen eenvormige en gestructureerde aanwerving, opvolging, evaluatie.
- Interne communicatie: verkokering van de directies;
- ICT omgeving: beveiliging niet optimaal;
- Een actieplan werd uitgetekend, projecten (HR, communicatie, ICT) opgestart.

6. Aanbevelingen: doelen, taken en bevoegdheden

- Adviserende taak CREG:
 - ✓ (wetgever) Taak duidelijker afbakenen (tegenover taak FOD Economie);
 - ✓ (wetgever, CREG) Communicatiekanalen formaliseren.
- Inspectiebevoegdheden CREG:
 - ✓ (wetgever) Effectieve uitoefening mogelijk maken.
- Sanctiemogelijkheden CREG:
 - ✓ (wetgever) Waar nodig in overeenstemming brengen met Europese richtlijnen. Moeten effectief en voldoende afschrikkend zijn.

7. Aanbevelingen: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

7.1 Financiering

- (CREG) Betere onderbouwing begroting, afstemming op huidig takenpakket;
- (wetgever) Waarborgen liquiditeit, bv. door verhoging reserves.

7.2 Onafhankelijkheid en onpartijdigheid

- (wetgever) Betreffende het directiecomité:
 - Bestuursorgaan dat toeziet op uitvoerende directie;
 - Parlement betrekken bij aanstelling;
 - Roulatieprincipe herinvoeren.

7. Aanbevelingen: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

7.2 Onafhankelijkheid en onpartijdigheid (vervolg)

- (wetgever) Adviesraad Gas en Elektriciteit volledig scheiden van CREG. (suggestie FOD Economie: onderbrengen bij Centrale Raad Bedrijfsleven)
- (CREG) Opstellen deontologische code en verklaringen op eer.
- (CREG) Verplichte verklaring eventueel belangenconflict externen.
- (CREG) Bijhouden contacten, publiceren schema vergaderingen.

7. Aanbevelingen: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

7.4 *Transparantie*

- (CREG) Inzake vertrouwelijke gegevens: streven naar maximale openbaarheid. Parlement moet ook over potentieel gevoelige onderwerpen over een minimum aan informatie beschikken.

7.5 *Verantwoording*

- (CREG) Uitbreiding rapportering interne organisatiebeheersing;
- (CREG) Ontwikkelen prestatie-indicatoren doelverwezenlijking;
- (CREG) Samen met andere energieregulators) Mogelijkheid van externe evaluaties onderzoeken (bv. peer reviews CEER).

7. Aanbevelingen: voorwaarden kwaliteitsvolle werking

7.6 Samenwerking

- *(CREG en regionale energieregulators)* Sluiten formeel samenwerkingsakkoord, verhoogde transparantie werking FORBEG.

8. Aanbevelingen: organisatiebeheersing

- *(CREG)* Projecten (HR, communicatie, ICT) verder uitvoeren.

9. Antwoorden op ontwerpverslag

9.1 CREG

- Verschillende initiatieven reeds opgestart of gerealiseerd.
- Betreurt weinig aandacht voor Europese werking CREG.
- Kondigt geen initiatieven aan inzake onafhankelijkheid in reactie op aanbevelingen Rekenhof.

9.2 Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling

- CREG legt verantwoording af aan Parlement: komt minister niet toe te reageren op interne organisatie CREG.
- Zal onderzoeken hoe sanctiebevoegdheden CREG kunnen worden verbeterd.
- Noodzaak verduidelijking onderzoeksbevoegdheden CREG.

Antwoorden op ontwerpverslag

9.3 *FOD Economie*

- CREG interpreteert wettelijke bevoegdheden ruim.
- Adviesbevoegdheid: verloopt in de praktijk complementair met CREG.
- Adviesraad: best ondergebracht bij Centrale Raad Bedrijfsleven.

VERSLAG VAN HET REKENHOF OVER DE FUNCTIONELE AUDIT BIJ DE CREG

Hoorzitting van de CREG
door de Commissie Bedrijfsleven
van de Kamer van Volksvertegenwoordigers

12 april 2016

AGENDA

- I. Inleiding
- II. Aanbevelingen van het Rekenhof
 - Aanbevelingen gericht naar de wetgevende/uitvoerende macht
 - Aanbevelingen waarvoor de CREG het initiatief kan nemen
- III. Algemene conclusies en vervolgstappen

Bijlage: chronologie van de contacten die plaatsvonden tijdens de auditprocedure (oktober 2014 – december 2015)

I. INLEIDING

- De audit vond plaats tussen oktober 2014 en juni 2015;
- De audit werd uitgevoerd op basis van zeer duidelijke afspraken tussen beide instellingen (protocolakkoord, opstellen van PV's, uitwisseling van documenten, ...);
- Op 23 juni 2015 werd het voorontwerp van auditrapport naar de CREG gestuurd om eventuele fouten of onvolkomenheden te kunnen signaleren;
- Op 2 september 2015 werd het ontwerp van auditrapport naar de CREG, de FOD Economie en het Kabinet van de Minister van Energie gestuurd voor nalezing en opmerkingen;
- Op 16 december 2015 ontving de CREG een kopie van het definitieve auditrapport. Het Rekenhof concludeert dat *“de CREG haar rol van regulator vervult, maar dat haar adviestaak onvoldoende geformaliseerd is. Ze voldoet aan de meeste normen inzake onafhankelijkheid, transparantie en verantwoording.”*

II. AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF

2 soorten aanbevelingen:

- Voor sommige aanbevelingen kan de CREG zelf het initiatief nemen
- Andere aanbevelingen vallen buiten de bevoegdheid van de CREG

AANBEVELINGEN GERICHT NAAR DE WETGEVENDE/UITVOERENDE MACHT

a) **Qua reglementaire omkadering** (punt 5.2.1, p.66 van het verslag)

- inspectiebevoegdheden
- sanctiemogelijkheden
- afbakening raadgevende taak

b) **Qua financiering** (punt 5.2.3, p.66 van het verslag)

- beheer van de diverse fondsen
- liquiditeit van de financiering van de CREG

c) **Qua onafhankelijkheid** (punt 5.2.4, p.67 van het verslag)

- bestuursorgaan
- aanstelling leden Directiecomité
- adviesraad Gas en Elektriciteit

d) **Qua beroepen** (punt 5.2.6, p.68 van het verslag)

- nodige middelen beschikbaar maken
- geschillenkamer

AANBEVELINGEN WAARVOOR DE CREG HET INITIATIEF KAN NEMEN

- Hiervoor werd een werkgroep opgericht bij beslissing van het Directiecomité van 7 januari 2016;
- De werkgroep bestaat uit leden van de 4 directies;
- Taken van de werkgroep:
 - aanbevelingen van het Rekenhof onderzoeken
 - concrete voorstellen doen aan het Directiecomité

AANBEVELINGEN WAARVOOR DE CREG HET INITIATIEF KAN NEMEN (1/17)

a) Qua organisatiebeheersing (punt 5.2.2, p.66 van het verslag)

Aanbeveling

“De CREG moet de gestarte projecten inzake organisatiebeheersing uitvoeren, namelijk de interne communicatie verbeteren, ...”

Acties

- In het kader van het Strategisch plan:
 - versterking van de interne communicatie: door o.a. de creatie van een intern platform voor informatiedeling dat de directie-overschrijdende en transversale contacten binnen de instelling moet bevorderen.

AANBEVELINGEN WAARVOOR DE CREG HET INITIATIEF KAN NEMEN (2/17)

a) Qua organisatiebeheersing (vervolg) (punt 5.2.2, p.66 van het verslag)

Aanbeveling

“... het personeelsbeleid verder uitwerken...”

“Het personeelsbeleid moet meer gegevens aanleveren over de nodige mankracht en competenties en moet zorgen voor een eenvormige en gestructureerde aanwerving, opvolging en evaluatie van het personeel. Dat moet de basis vormen voor de vertaling van de organisatie doelstellingen naar meetbare en opvolgbare doelstellingen per dienst en per medewerker. Het moet ook leiden tot een weloverwogen beleid van verloning en promoties.”

Acties

- Opstart van een geïntegreerd personeelsbeleid in het voorjaar van 2014;
- Implementatie wordt in 2016 verdergezet zodat de organisatie doelstellingen vertaald kunnen worden naar meetbare doelstellingen en criteria per dienst en per medewerker.

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (3/17)

a) Pour la gestion de l'organisation (suite) (point 5.2.2, p. 66 du rapport)

Recommandation

"... optimiser son environnement informatique."

Actions

- Nouvelle infrastructure de serveurs en cours d'installation depuis août 2015
- Security Audit (projet démarré fin 2014):
 - Les points critiques ont tous été résolus (notamment par la mise à jour de l'antivirus, le renforcement de la politique de mots de passe, la limitation du courrier électronique sortant, l'analyse du courrier électronique entrant et sortant)
 - La plupart des points non critiques ont été résolus (notamment par le remplacement de l'ancien système d'exploitation par un plus récent, les mises à jour systématiques des serveurs et des PC/ ordinateurs portables) ; certains sont toujours en cours d'exécution (notamment le renouvellement de la centrale téléphonique et de l'infrastructure de télétravail)
- Nouveau site Web: en cours d'élaboration, mise en ligne prévue pour l'automne 2016

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (4/17)

b) Pour le financement (point 5.2.3, p. 66 du rapport)

Recommandation

"La Creg devrait mieux évaluer la charge de travail et les moyens nécessaires pour exécuter ses missions actuelles dans un souci de qualité et d'efficacité. Pour ce faire, elle doit estimer l'incidence des nouvelles missions qui lui ont été confiées ces dernières années ainsi que celle du transfert de missions aux régulateurs régionaux. Cette évaluation doit lui permettre d'étayer pleinement son budget, comme le prescrit la réglementation."

Actions

- Le budget de la CREG (gelé au niveau de 2011) est établi chaque année sur la base des coûts réels (coûts de fonctionnement récurrents et incompressibles de 13,5 millions d'€ sur la base d'un budget de 14,9 millions d'€). Les coûts de fonctionnement incompressibles concernent le personnel, l'infrastructure ICT et le bâtiment dans leur ensemble ;
- Voir page suivante pour un aperçu des compétences.

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (5/17)

Compétences traditionnelles de la CREG, complétées de nouvelles tâches, dont:

Activités libéralisées	Activités régulées	Transition énergétique, intégration des sources d'énergie renouvelables et besoins accrus de flexibilité
➤ REMIT ➤ Coûts – Revenus Tihange 1 ➤ Filet de sécurité ➤ Charte des bonnes pratiques ➤ comparaison des prix ➤ Développer la gestion de la demande d'électricité	➤ Réserves stratégiques et extension des services auxiliaires ➤ Certification des GRT ➤ Codes de réseaux ➤ Projets d'intérêt commun (PCI's) ➤ Suivi des investissements et des incitants d'Elia	➤ Soutien aux parcs <i>offshore</i> ➤ Contrôle des coûts des certificats verts et de cogénération régionaux ➤ Garanties d'origine ➤ Pistes alternatives hiver 2015/2016 et suivants

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (6/17)

c) Pour l'indépendance (point 5.2.4, p. 67 du rapport)

Recommandation

"Indépendance du personnel: la Creg devrait rédiger et publier un code de déontologie. Un tel code assure plus de transparence et de clarté qu'un simple renvoi aux arrêtés royaux concernés."

Actions

- Les normes et règles fondamentales que les collaborateurs de la CREG doivent respecter figurent actuellement dans différents documents (notamment la législation, le contrat de travail, le règlement de travail) ;
- Un code de déontologie est en cours d'établissement dans le groupe de travail-cadre.

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (7/17)

c) Pour l'indépendance (suite) (point 5.2.4, p. 67 du rapport)

Recommandation

"De plus, les collaborateurs de la Creg devraient signer régulièrement une déclaration sur l'honneur par laquelle ils certifient ne pas détenir d'actions ou de titres similaires dans le secteur du gaz et de l'électricité. Bien qu'une telle déclaration soit difficile à vérifier, elle sert de signal en soi et joue un rôle préventif."

Actions

- Une déclaration sur l'honneur périodique (déclaration d'intégrité) est en cours d'établissement dans le groupe de travail cadre.

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (8/17)

c) Pour l'indépendance (suite) (point 5.2.4, p. 67 du rapport)

Recommandation

"Lorsque la Creg fait appel à des collaborateurs externes, elle devrait systématiquement leur imposer de déclarer d'éventuels conflits d'intérêts. Si cette mesure ne permet pas d'exclure tout conflit possible, elle favorisera la transparence."

Actions

- La législation sur les marchés publics prévoit déjà diverses dispositions en matière de conflits d'intérêts (voir notamment la circulaire du 5 mai 2014 relative au "mécanisme du tourniquet") ;
- Les cahiers spéciaux des charges des marchés publics prévoient déjà l'obligation d'absence de conflits d'intérêts.

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (9/17)

c) Pour l'indépendance (suite) (point 5.2.4, p. 67 du rapport)

Recommandation

"La Creg peut également envisager la possibilité de réintroduire des clauses de non-concurrence dans les contrats de travail. "

Actions

- La CREG n'exerce pas d'activités concurrentielles, mais elle est tenue au secret professionnel et à l'obligation de confidentialité ;
- Des dispositions relatives à ces deux éléments figurent dans la loi électricité (art. 23, 5), le règlement de travail (art. 57) et le contrat de travail (art. 7 et 15).

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (10/17)

c) Pour l'indépendance (suite) (point 5.2.4, p. 67 du rapport)

Recommandation

"Contacts avec le secteur et les pouvoirs publics: la Cour des comptes recommande un maximum de transparence dans les contacts de la Creg avec le secteur et les pouvoirs publics. La Creg devrait publier le calendrier des réunions récurrentes. La Cour lui conseille aussi de consigner tous ses contacts avec le secteur et les pouvoirs publics dans un système électronique convivial pour ne pas alourdir le fonctionnement au quotidien."

Actions

- Les réunions récurrentes seront rendues publiques sur le nouveau site Web ;
- Le débriefing par les différentes directions des contacts avec le secteur et les autorités constitue un point fixe de la réunion hebdomadaire du comité de direction.

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (11/17)

d) Pour la transparence (point 5.2.5, p. 67 du rapport)

Recommandation

"La Cour des comptes recommande à la Creg la plus grande transparence dans l'application pratique des directives relatives aux données confidentielles. La Chambre des représentants doit disposer, même pour des sujets potentiellement sensibles, d'informations lorsque l'intérêt de la société et l'incidence sur le consommateur sont réels (coût de la réserve stratégique ou des parcs éoliens offshore, etc.)."

Actions

- Le règlement d'ordre intérieur de la CREG a été modifié fin 2015. Son article 46, 1er prévoit la publication de tous les actes du comité de direction, tout en veillant à ne pas divulguer d'informations confidentielles conformément à l'article 47 ;
- Les lignes directrices relatives à la confidentialité ont également été adaptées le 27 août 2015 ;
- La CREG se tient à la disposition du parlement pour toute discussion et tout accord.

RECOMMANDATIONS POUR LESQUELLES LA CREG PEUT PRENDRE L'INITIATIVE (12/17)

d) Pour la transparence (suite) (point 5.2.5, p. 67 du rapport)

Recommandation

"La Cour des comptes propose que la Creg reprenne la suggestion de 2006 de publier périodiquement une liste précisant le type de données pour lequel elle a accepté ou non la confidentialité dans la pratique."

Actions

- Le rapport annuel 2015 comporte la liste de tous les actes de la CREG pour l'année 2015. La confidentialité de chaque acte est indiquée, conformément à la recommandation de la Cour des comptes.
- Tous les actes non confidentiels sont publiés sur le site Web.

AANBEVELINGEN WAARVOOR DE CREG HET INITIATIEF KAN NEMEN (13/17)

e) Qua verantwoording (punt 5.2.7, p.68 van het verslag)

Aanbeveling

“Het Rekenhof beveelt de CREG aan de rapportering aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers uit te breiden met een ruime verantwoording over de interne organisatiebeheersing, inclusief de kwaliteitsbewaking, en over de besteding van de begroting.”

Acties

- De CREG staat open voor ieder nieuw voorstel van het Parlement inzake verantwoording;
- Wat reeds bestaat:
 - driemaandelijkse rapportering aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Ministers van Energie, Budget en Financiën;
 - het jaarverslag van de CREG (inclusief gedetailleerde jaarrekeningen, geconsolideerde balansen en verslag van Bedrijfsrevisor), de beleidsnota, het budget van de CREG, het comparatief verslag, tussentijdse hoorzittingen en nota's met toelichting over specifieke thema's, voorstel voor opleiding rond bepaalde topics.
- Het Rekenhof bevestigt dat de CREG de wet naleeft.

AANBEVELINGEN WAARVOOR DE CREG HET INITIATIEF KAN NEMEN (14/17)

e) Qua verantwoording (vervolg) (punt 5.2.7, p.68 van het verslag)

Aanbeveling

“Om de periodieke evaluatie van de efficiënte en effectieve werking van de CREG te vereenvoudigen, is het daarenboven wenselijk dat de CREG een aantal performantie-indicatoren ontwikkelt en dat ze de mate van verwezenlijking van de wettelijke doelstellingen in haar jaarverslag expliciteert.”

Acties

- Het comparatief verslag, dat jaarlijks bij het jaarverslag wordt gevoegd, biedt inzicht in de verwezenlijking van de doelstellingen van het voorbije jaar;
- De CREG staat open voor andere vormen van periodieke evaluatie.

AANBEVELINGEN WAARVOOR DE CREG HET INITIATIEF KAN NEMEN (15/17)

e) Qua verantwoording (vervolg) (punt 5.2.7, p.68 van het verslag)

Aanbeveling

“Ten slotte kunnen periodieke externe evaluaties aangewezen zijn, die ruimere aspecten van de werking van de CREG onderzoeken dan de huidige financiële controles. Peer reviews door de CEER (the Council of European Energy Regulators) zouden een nuttige vorm van evaluatie kunnen bieden waarbij kan worden geleerd uit de “best practices” van andere Europese energieregulators.”

Acties

- Best practices worden uitgewisseld binnen de CEER;
- De CREG staat open voor externe evaluaties op Belgisch, Europees en internationaal niveau.

AANBEVELINGEN WAARVOOR DE CREG HET INITIATIEF KAN NEMEN (16/17)

f) Qua samenwerking (punt 5.2.8, p.68 van het verslag)

Aanbeveling

“De CREG moet, zoals vermeld in haar strategisch plan, blijven verder werken aan samenwerkingsakkoorden en ze systematisch publiceren. Daarvoor heeft de CREG wel de samenwerking met de andere betrokken partijen nodig.”

Acties

- Het samenwerkingsakkoord met de CEER is gepubliceerd;
- Er wordt gewerkt aan de publicatie van de andere akkoorden, maar hiervoor dient voorafgaandelijk het akkoord van de ondertekenaars bekomen te worden.

AANBEVELINGEN WAARVOOR DE CREG HET INITIATIEF KAN NEMEN (17/17)

f) Qua samenwerking (vervolg) (punt 5.2.8, p.68 van het verslag)

Aanbeveling

“De samenwerking met de regionale energieregulators binnen FORBEG moet, in overleg tussen de vier regulators, een formeler karakter en een grotere transparantie krijgen.”

Acties

- Formele samenwerking bestaat:
 - Opstellen van PV's;
 - Innemen van gemeenschappelijk standpunten over specifieke topics betreffende gedeelde bevoegdheden;
 - Regelmatige vergaderingen, in het bijzonder over Europa-topics;
 - Een roterend voorzitterschap van FORBEG is voorzien;
- Samenwerkingsakkoord volgens artikel 92 bis BWHI is niet mogelijk;
- Verder overleg hierover met de drie andere regulators loopt.

III. ALGEMENE CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

- Het Rekenhof concludeert dat de CREG haar rol als regulator vervult en dat ze aan de meeste normen inzake onafhankelijkheid, transparantie en verantwoording voldoet;
- De CREG beschouwt deze audit als een opportuniteit. Ze zal het document gebruiken om haar werking te verbeteren, met het oog op een optimale marktwerking en dienstverlening aan de consument;
- Met de oprichting van de kaderwerkgroep werken de verschillende directies van de CREG samen aan de uitwerking van de actiepunten;
- De CREG staat open voor discussie en voorstellen en werkt hierbij graag samen met het parlement.